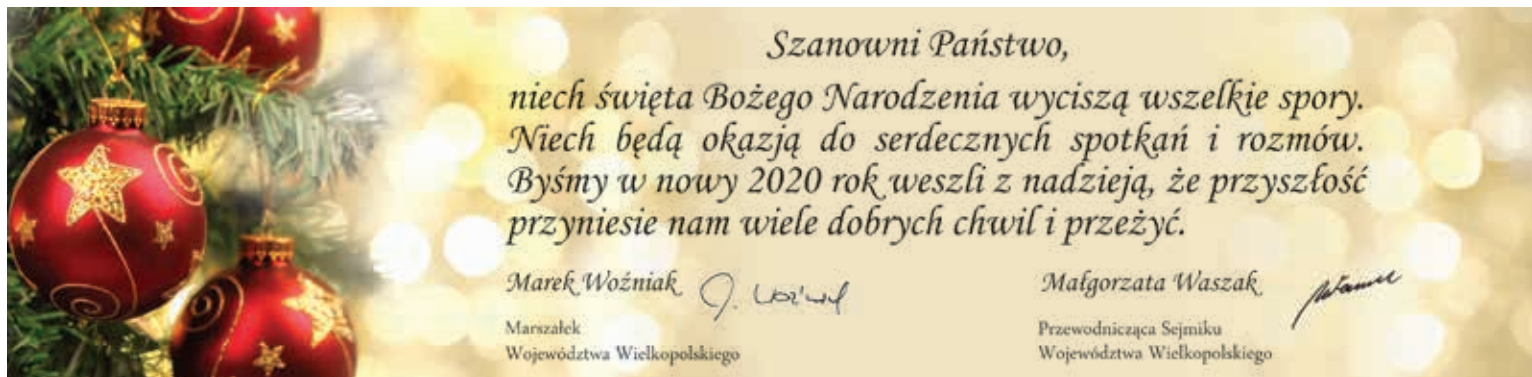

Fotograficzny puls regionu

Jakie zdjęcia nagrodzono i wyróżniono w konkursie Wielkopolska Press Photo 2019?

Paweł Jaskółka za zestaw zdjęć zatytułowany „Eksmisja” został zdobywcą Grand Prix konkursu Wielkopolska Press Photo 2019. Przedsięwzięcie już po raz dwudziesty zorganizowała Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu, a patronował mu „Monitor Wielkopolski”.

– Fotografia prasowa opiera się na rejestrowaniu zdarzeń, jest fotografią zaangażowaną, pulsem kraju – uważa przewodniczący konkursowego jury, fotoreporter Jacek Dędek. Skoro to konkurs wielkopolski, to chyba można dodać, że jego coroczna odsłona stanowi też w jakiejś mierze puls naszego regionu. Co zatem zapadło w pamięć i co udało się najlepiej uchwycić w kadrze wielkopolskim fotoreporterom w ostatnich kilkunastu miesiącach? Publikujemy kilkanaście zdjęć wybranych przez nas spośród nagrodzonych i wyróżnionych w konkursie. Czasem są to ujęcia rejestrujące wydarzenia, o których wszyscy dyskutowali, a cza-

Marcin Drab za zdjęcie zatytułowane „Kumoterska gońba” zdobył wyróżnienie w kategorii „sport”.

sami po prostu dokumentują zwykłe, codzienne życie nas, Wielkopolan.

– Fotograf prasowy, który ma wyczuć ważność tematu i zdaje sobie sprawę z konsekwencji publikowania fotografii pokazują-

cych istotne chwile, ruszy, by dokumentować nielegalną eksmisję na poznańskim osiedlu. Świadomy reporter opowie nam o życiu zamkniętej społeczności, będzie umiał zrobić poruszający portret aktorki albo

opowiedzieć o wytrwałości dziewczyn z drużyny rugby. Nasz świat składa się z wielu takich mikrohistorii – przekonuje przewodniczący konkursowego jury. I zaznacza: – Żeby uprawiać zawód fotoreportera, trzeba bacznie

przyglądać się światu, obserwować go, poznawać, dziwić się, starać się zrozumieć i, jeśli to się udaje, próbować objaśnić go innym.

Sami państwo oceńcie, na ile udało się to nagrodzonym w tym roku. >> **strony 8-9**

Nowe prezydium

Małgorzata Waszak (na zdjęciu) została nową przewodniczącą sejmiku województwa. W tajnym głosowaniu kandydatkę KO poparło 25 radnych, 3 było przeciw. Za wysunięciem przez PiS Zbigniewem Czerwińskim oddano 11 głosów, a przeciw – 17. Po tym wyborze Małgorzata Waszak zrezygnowała z dotychczasowej funkcji wiceprzewodniczącej sejmiku, a na jej miejsce wybrano Agnieszkę Grzechowiak z SLD-LR. Za jej kandydaturą zgłosowało 25 radnych. Nikt się nie wstrzymał ani nie był przeciw, bo radni opozycji, którzy bezskutecznie domagali się przełożenia tego głosowania, opuścili salę obrad. >> **strona 5**

FOT. A. BOJINSKI

Jaki będzie budżet?

O ostatecznym kształcie dokumentów określających przyszłe dochody i wydatki regionu radni zadecydują 20 grudnia, uchwalając budżet województwa na 2020 rok i wieloletnią prognozę finansową. Podczas listopadowych posiedzeń komisji i na sesji sejmiku zapoznali się w pierwszym czytaniu z propozycją zarządu województwa, zgłaszając do niej kilka poprawek. Generalne założenia są takie, że w przyszłym roku wydamy prawie 2 miliardy złotych, z czego niemal połowę na inwestycje. Nowościami są: wsparcie dla in vitro oraz prace nad przyszłą siedzibą Filharmonii Poznańskiej. >> **strona 4**

Już 101. rocznica

– Przychodząc tego dnia każdego roku razem przed pomnik Powstańców Wielkopolskich, pamiętajmy, że to oni podarowali nam wolność – apeluje marszałek Marek Woźniak, zapraszając na organizowane przez samorząd województwa obchody 101. rocznicy wybuchu Powstania Wielkopolskiego. Odbędą się one 27 grudnia w Poznaniu, a dzień później w Warszawie.

A my w naszym cyklu „co za historia” przypominamy – piórem Marka Rezlera – sylwetki powstańczych dowódców Stanisława Taczaka i Józefa Dowbora-Muśnickiego, zastanawiając się, czy warto spierać się o ich zasługi. >> **strony 10 i 11**

Olimpijczycy

Dotąd 11 sportowców z wielkopolskich klubów uzyskało, przyznawane od tego roku, stypendium olimpijskie samorządu województwa. Otrzymają comiesięczne wsparcie, bo już mają kwalifikację na przyszłoroczne igrzyska w Tokio. >> **strona 2**

ASF już tu jest

Afrykański pomór świń, choroba groźna dla stanowiącej filar wielkopolskiego rolnictwa trzody chlewnej, został stwierdzony w naszym regionie. Jak można pomóc hodowcom, zastanawiali się 10 grudnia radni z sejmikowej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi. >> **strona 3**

Chcemy wodoru

Nasze województwo chce być w „awangardzie zielonego ładu” promowanego w UE, a jednocześnie dokonać sprawiedliwej transformacji Wielkopolski wschodniej. To m.in. legło u podstaw powołania Wielkopolskiej Platformy Wodorowej. >> **strona 3**

Blżej pacjenta

Z udziałem samorządowców, lekarzy, przedstawicieli NFZ 18 listopada uroczystie otwarto Ośrodek Radioterapii w Pile, będący drugą taką (po kaliskiej) filią Wielkopolskiego Centrum Onkologii. >> **strona 7**

Inna strona samorządu

„Jeszcze będzie przepięknie” – nuci za Tiltiem wicemarszałek. Jak to jest, gdy mamy dwóch Marków Woźniaków? Kiedy wytrwanie do końca było sztuką? Miasta na wsi byłyby czystsze... >> **strona 16**

na wstępie

Jaki miesiąc? Jaki rok?

Artur Boiński

O tym, co przez miniony miesiąc działo się ważnego w naszym regionie, a w czym udział miał samorząd województwa, jak zwykle informujemy na naszych łamach. O tym natomiast, co istotnego wydarzyło się w kończącym się roku, można sobie przypomnieć dzięki obrazkom uchwyconym przez laureatów jubileuszowej, dwudziestej edycji konkursu Wielkopolska Press Photo. Oczywiście, jest to katalog w jakimś sensie wybiórczy, jednak zachęcamy do obejrzenia zarówno kilkunastu wybranych przez nas zdjęć, jak i (na stronie organizatora – WBPICAK) wszystkich nagrodzonych i wyróżnionych fotografii. A na nadchodzący świąteczno-noworoczny czas Czytelnikom i sobie życzyłbym, by choć przez chwilę aura dała nam pocieszyć się takimi obrazkami, jak ten, który wybraliśmy na pierwszą stronę! ●

Dwa jubileusze

Podczas jubileuszu ROPS nie zabrakło wyróżnień.

W listopadzie jubileusze świętowały dwie zasłużone poznańskie instytucje: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej i Akademicki Związek Sportowy.

Wojewódzkie obchody Dnia Pracownika Socjalnego, połączone z jubileuszem 20-lecia ROPS w Poznaniu, odbyły się 13 listopada w Auli Artis. – Jak podsumować te 20 lat? To współpraca z organizacjami pozarządowymi, z lokalnymi społecznościami, z partnerami w samorządach. Tam najlepiej widać, kto potrzebuje pomocy – zaznaczyła Marzena Wodzińska z zarządu województwa.

Podczas gali przypomniiano historię instytucji, etapy

jej rozwoju, najważniejsze przedsięwzięcia. Nagrodzono też osoby i instytucje współpracujące z ROPS i samorządem województwa.

30 listopada jubileusz 100-lecia działalności obchodził Akademicki Związek Sportowy w Poznaniu, najsilniejsza organizacja sportowa w Wielkopolsce. Podczas gali w Auli UAM nagrodzono najlepszych sportowców, trenerów, zasłużonych działaczy i sympatyków, np. Tomasza Wiktora, dyrektora Departamentu Sportu i Turystyki w UMWW. W imieniu samorządu województwa życzenia jubilatowi złożyła przewodnicząca sejmiku Małgorzata Waszak.

RAK

Seniorzy znów w urzędzie

12 listopada w UMWW, z udziałem marszałka Marka Woźniaka, odbyło się II Wielkopolskie Forum Seniora, organizowane przez samorząd województwa i „Głos Wielkopolski”. Oprócz praktycznych porad, konsultacji i badań profilaktycznych można było wysłuchać wykładów o bezpieczeństwie, ochronie zdrowia, programach dla seniorów. RAK

W olimpijskiej formie

Wręczono stypendia sportowe samorządu województwa.

W gronie olimpijskich stypendystów znalazły się m.in. Patrycja Wyciszkiewicz...

...i Marta Walczykiewicz.

7 listopada w Urzędzie Marszałkowskim w Poznaniu odbyła się uroczystość wręczenia stypendiów sportowych samorządu województwa. Jak co roku, wsparcie otrzymali najzdolniejsi młodzi sportowcy z regionu – wyróżniono w ten sposób 65 zawodników.

Od tego roku regionalny samorząd postanowił też w sposób szczególny wspierać tych

wielkopolskich sportowców, którzy uzyskali już kwalifikację olimpijską. Joanna Fiodorow, Karolina Nadolska, Paweł Warszawski, Kacper Majchrzak, Tomasz Kaczor, Marta Walczykiewicz, Michał Kudła, Wiktor Chabel, Tadeusz Michalik, Małgorzata Cybulska oraz Patrycja Wyciszkiewicz-Zawadzka – to zawodnicy, którzy w przyszłym roku pojadą na igrzyska w Tokio. Większość z nich odebrała akty przyznania stypendiów również 7 listopada.

– Możliwość udzielenia państwu wsparcia sprawia nam satysfakcję. Dokładamy wszelkich starań, by w naszym regionie tworzyć przyjazny uprawianiu sportu klimat – mówił podczas uroczystości marszałek Marek Woźniak, życząc sportowcom powodzenia podczas olimpijskich zmagania.

Dwa tygodnie później, 21 listopada, w UMWW stypendium olimpijskie z rąk Jacka Bogusławskiego z zarządu województwa odebrała Marta Walczykiewicz. Dziękując za wsparcie, jakarka zadeklarowała, że zrobi wszystko, aby za rok spotkać się z dziennikarzami oraz z publicznością i pochwalić się olimpijskim medalem. ABO, RAK

Kolej po nowemu

Nowe połączenia, korekty wynikające z modernizacji linii kolejowych czy wydłużenie relacji pociągów – to tylko część zmian, które zaczynają obowiązywać od 15 grudnia w rozkładzie jazdy.

– Nowe pociągi pojadą do Zbąszynka, Konina, Wolsztyna, Kalisza oraz Ostrowa Wielkopolskiego. Od 15 grudnia pociągi Kolei Wielkopolskich zaczną wozic pasażerów na linii pomiędzy Poznaniem i Piłą, a Poznańska Kolej Metropolitalna od 2 stycznia 2020 r. zacznie do

jeżdżać do Rogoźna – wymienił 6 grudnia podczas konferencji prasowej na Dworcu Letnim w Poznaniu wicemarszałek Wojciech Jankowiak.

Zgodnie z sugestiami pasażerów zmieniono godziny kursowania wielu składów. Część pociągów pojedzie też w dłuższe trasy. Na przykład w ramach PKM pociągi, które jechały dotychczas tylko do Kostrzyna, będą teraz kursowały do Wrześni.

Po wielu latach przerwy pasażerowie będą też mogli podróżować koleją z Leszna do Głogowa. RAK

Atrakcyjni dla inwestorów

Standardom obsługi inwestora w samorządzie było poświęcone X Forum Atrakcyjności Inwestycyjnej.

Spotkanie odbyło się 6 listopada w UMWW. O zagadnieniu mówili samorządowcom specjaliści z UMWW, a także goście z Warszawy, reprezentujący MSWiA oraz PAIiH.

Zaprezentowano m.in. prowadzony przez samorząd województwa nowy projekt poświęcony standardom obsługi inwestora w JST z naszego regionu. W jego ramach planowane są warsztaty,

Forum otworzył Jacek Bogusławski z zarządu województwa.

szkolenia, doradztwo eksperckie, wymiana doświadczeń w omawianej dziedzinie. Zainteresowani mogą dowiedzieć się więcej o tym przedsięwzięciu, pisząc na adres e-mail: coie@umww.pl. ABO

Przebiegli półmaratony

Zakończył się tegoroczny sezon Grand Prix Wielkopolski w Półmaratonie.

Gala, podczas której podsumowano edycję 2019 tego wspieranego od lat przez samorząd województwa przedsięwzięcia, odbyła się 23 listopada w Urzędzie Marszałkowskim w Poznaniu.

W 14 biegach zaliczanych do cyklu wzięło udział 16.255 osób. Najlepsi w poszczególnych kategoriach wiekowych odebrali podczas listopadowej gali puchary i nagrody z rąk Jacka Bogusławskiego z zarządu województwa. 159 biegaczom, którzy ukończyli co najmniej 10 tegorocznych biegów, wręczono certyfikaty oraz brązowe i srebrne korony Grand Prix Wielkopolski w Półmaratonie. ABO

Eurofundusze wspierają naukę

Najpierw umowę podpisali rektor i marszałek.

Dwa dni później parafowano aż 6 umów.

Projekt Politechniki Poznańskiej „AEROSFERA. Lotnisko rzeczy” otrzymał 13 mln zł z WRPO 2014+, a ponad 29 mln zł z Unii Europejskiej w ramach wsparcia kształcenia osób dorosłych.

Projekt politechniki (pisał o nim szerzej w poprzednim „Monitorze”), dotyczący rozbudowy infrastruktury naukowo-badawczej na lotnisku w Kąkolewie, będzie

kosztował niemal 22 mln zł. Uczelnia zbuduje m.in. laboratorium, będzie prowadzić ćwiczenia związane z zapewnieniem bezpieczeństwa na lotnisku, automatyką, logistyką, monitorowaniem czy też neutralizacją zdarzeń i katastrof.

Umowę o wsparcie tej inwestycji z WRPO 2014+ podpisali 26 listopada w UMWW marszałek Marek Woźniak i rektor Politechniki Poznań-

skiej prof. Tomasz Łodygowski.

Z kolei 28 listopada wicemarszałek Wojciech Jankowiak podpisał w UMWW 6 umów na kształcenie zawodowe dorosłych. Unia Europejska dołoży ponad 29 mln zł do projektów wartych prawie 32,5 mln zł. Dzięki tym pieniądzom pracownicy i osoby bezrobotne z Wielkopolski będą mogły zdobyć lub podnieść swoje kwalifikacje. RAK

Samorząd nagradza

W uroczystej, przedświątecznej oprawie odbyła się 4 grudnia gala finałowa konkursu „Najlepszy mistrz oraz czeladnik 2018 roku”. To wspólna inicjatywa samorządu województwa oraz wielkopolskich centrów wsparcia rzemiosła, kształcenia dualnego i zawodowego. Jej celem, jak tłumaczyła wręczająca nagrody Marzena Wodzińska z zarządu województwa, jest promowanie kształcenia zawodowego i zawodów rzemieślniczych poprzez wyróżnienie osób, które z pasją i oddaniem pracują w wyuczonych profesjach. W pierwszej edycji konkursu okolicznościowe statuetki i nagrody finansowe trafiły do 28 czeladników i 8 mistrzów, reprezentujących różne branże rzemiosła (byli wśród nich np. mechanicy samochodowi, fryzjerzy, fotografowie, cukiernicy, krawcy).

4 grudnia w Urzędzie Marszałkowskim w Poznaniu nagrodzono laureatów konkursu „W centrum fotografii – nasze zawody w obiektywie”. Biorą w nim udział uczniowie i słuchacze wielkopolskich samorządowych centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego. W tym roku zgłoszono łącznie 65 prac. Zwyciężyło publikowane powyżej zdjęcie „To nie tylko praca – elektoradiologię mam w sercu” Pauliny Andrzejczak i Adrianny Walczak z WSKZiU w Koninie. – Choć nie jest to wasze codzienne zadanie, potraficie uchwycić w obiektywie piękne ujęcia i nietuzinkowe sytuacje – zaznaczyła, gratulując zwycięzcom i wyróżnionym, Marzena Wodzińska z zarządu województwa. Nagrodzone zdjęcia zostaną wykorzystane m.in. do promocji szkół i poszczególnych zawodów.

Trzynaście wielkopolskich przedsiębiorstw i podmiotów ekonomicznej otrzymało 3 grudnia w hotelu Bazar w Poznaniu z rąk m.in. Marzeny Wodzińskiej z zarządu województwa certyfikat „Zakup prospołeczny”. Wyróżnienie przysługuje podmiotom, których produkty i usługi cechuje najwyższa jakość oraz które kładą ogromny nacisk na narzędzie, jakim jest ekonomia społeczna. Z kolei klient, decydując się na zakup, ma dodatkowy argument w postaci wsparcia działań prospołecznych. Jednocześnie certyfikowane firmy oraz instytucje muszą dbać o zysk i konkurencyjność, by utrzymać się na rynku. Wydarzenie zorganizowali: samorząd województwa, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu oraz Fundacja im. Królowej Polski św. Jadwigi w Puszczykowie. ABO, RAK

Kierunek: wodór

Wielkopolska chce stawiać na odnawialne źródła energii.

Członkowie Wielkopolskiej Platformy Wodorowej po wręczeniu aktów powołania.

Inauguracyjne posiedzenie zgromadzenia ogólnego Wielkopolskiej Platformy Wodorowej odbyło się 6 grudnia w Urzędzie Marszałkowskim w Poznaniu. Ma to być forum współpracy międzysektorskiej biznesu, nauki, samorządów lokalnych oraz organizacji pozarządowych na rzecz nisko i zeroemisyjnej gospodarki.

– Wodór jest bardzo obiecujący. To technologia jutra, rozwijana już dziś przez wiodące gospodarki na świecie, z których doświadczeń chcemy korzystać – mówił pod-

czas otwarcia spotkania marszałek Marek Woźniak. Zaznaczył, że to pomoże Wielkopolsce być w „awangardzie zielonego ładu” promowanego w UE, ale też może być elementem sprawiedliwej transformacji Wielkopolski wschodniej.

Podczas posiedzenia marszałek oraz członkowie zarządu województwa Jacek Bogusławski wręczyli akty powołania członkom Wielkopolskiej Platformy Wodorowej. Wśród 32 przedstawicieli świata nauki, biznesu, samorządu i organizacji poza-

rządowych znalazło się m.in. troje sejmikowych radnych: Krzysztof Dembiński, Marta Dzikowska i Paulina Stochnialek.

Grudniowe spotkanie było też okazją do wręczenia uczniom szkół ponadpodstawowych i przedstawicielom kół naukowych z naszego regionu nagród w dwóch ogłoszonych przez samorząd województwa konkursach: „Energia mojej przyszłości – Wielkopolska 2050” oraz „HydroGen – Wodorowe Pokolenie – Wielkopolska 2050”. ABO

Europejska współpraca

Różne aspekty wspólnego funkcjonowania krajów w ramach UE pojawiły się podczas zagranicznych wizyt przedstawicieli władz województwa.

4 i 5 grudnia marszałek Marek Woźniak uczestniczył w Brukseli w ostatniej w tej kadencji sesji Europejskiego Komitetu Regionów. Samorządowcy debatowali m.in. z unijnymi komisarzami Fransem Timmermansem i Nicholasem Schmittem. Marszałek poprowadził też pierwsze w historii wspólne posiedzenie polskiej i rumuńskiej delegacji do KR, podczas którego podkreślano m.in. zbliżone postrzeganie przez obie nacje kwestii przyszłości polityki spójności.

Natomiast wicemarszałek Wojciech Jankowiak podczas zorganizowanego 12 listopada w Vukovarze seminarium miał okazję podzielić się wielkopolskimi doświadczeniami w zakresie unijnego finansowania inwestycji w infrastrukturze transportowej, zwłaszcza kolejowej. Dzień wcześniej w Otoku wielkopolska delegacja wzięła udział w obchodach Dnia Żupanii Vukovarsko-Srijemskiej. Przemawiając tam, Wojciech Jankowiak podkreślił, jak ważne znaczenie ma dla nas dzisiaj UE. ABO

ASF już tu jest

Sejmikowi radni chcą apelować do rządu o skuteczniejszą walkę z ASF.

Afrykański pomór świń (ASF) to choroba niegroźna dla człowieka (choć może on przyczynić się do przenoszenia jej wirusa), ale zabójcza dla dzików i trzody chlewnej. A tej ostatniej Wielkopolska jest głównym producentem w kraju. Szacuje się, że u nas znajduje się 36 proc. krajowego погоłowia świń.

Jeszcze w maju sejmik w specjalnym stanowisku apelował w sprawie ASF do parlamentu i rządu: „Władze w tej kwestii działają opieszale, wirus wyprzedza wszelkie działania odpowiedzialnych służb. Dalsze rozprzestrzenianie wirusa spowoduje zamknięcie rynków zewnętrznych dla naszej wieprzowiny, a w konsekwencji upadek wielu gospodarstw”.

Najpierw wydawało się, że zagrożenie nadejdzie ze wschodu. Pod koniec listopada okazało się, że zakażone dziki znaleziono w województwie lubuskim. Na początku grudnia pierwszy przypadek padłego dzika z ASF stwierdzono w powiecie wolsztyńskim. W części tego powiatu oraz leszczyńskiego, grodzkiego i nowotomyskiego wyznaczono strefę ochronną. Władze apelowały do rolników o ścisłe przestrzeganie zasad bioasekura-

cji, zarządzano też sanitarny odstrzał dzików.

O problemie rozmawiano 10 grudnia na posiedzeniu sejmikowej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Ustalenia wojewódzkiego zespołu zarządzania kryzysowego przy wojewodzie przedstawił radnym wicemarszałek Krzysztof Grabowski. O podjętych działaniach mówił Tomasz Wielich z Wojewódzkiego Inspektoratu Weterynarii, a o obawach wśród rolników prezes Wielkopolskiej Izby Rolniczej Piotr Walkowski.

Podkreślano brak pieniędzy, etatów w służbach weterynaryjnych i gotowych scenariuszy działania.

– Samorząd województwa nie ma środków i kompetencji, by zastępować służby rządowe. Nie otrzymaliśmy nawet żadnej odpowiedzi na majowe stanowisko sejmiku – przypomniał wicemarszałek.

– W walce z chorobą padło kilku ministrów, a ASF ma się dobrze – komentował z przekąsem przewodniczący komisji Czesław Cieślak.

Na wniosek radnej Zofii Szalczyk postanowiono przygotować projekt apelu w sprawie podjęcia skuteczniejszych działań zapobiegających rozprzestrzenianiu się ASF, który sejmik ma wystosować do rządu na grudniowej sesji. ABO

Z zagranicy

Zbliżająca się pierwsza prezydencja Chorwacji w Unii Europejskiej była głównym tematem spotkania ambasadora tego kraju w Polsce Tomislava Vidosevicia z marszałkiem Markiem Woźniakiem. 2 grudnia w UMWW mówiono m.in. o tym, że objęcie przewodnictwa w Radzie UE to okazja do pogłębienia wzajemnych relacji naszych krajów także na poziomie regionalnym, czemu może sprzyjać partnerstwo zawarte przez Wielkopolskę z żupanią vukovarsko-srijemską.

4 grudnia w UMWW wicemarszałek Krzysztof Grabowski spotkał się z ambasadorem Japonii w RP Tsukasą Kawadą, który po raz pierwszy odwiedził Wielkopolskę. Omówiono relacje naszego regionu z japońskimi partnerami, m.in. w kontekście planowanej na przyszły rok misji gospodarczej naszych przedsiębiorców do tego kraju, a także wielkopolskiego zainteresowania technologiami wodorowymi, które są stosowane przez Japończyków.

Również 4 grudnia wicemarszałek Wojciech Jankowiak rozmawiał w UMWW z Laurence Capelle, delegat generalną Walonii-Brukseli w Warszawie. Jakie są potencjalne obszary kooperacji regionalnej z walońskimi partnerami? Z rozmowy wynika, że może ona dotyczyć współpracy gospodarczej, naukowej, kulturalnej, a także objąć – ważne dla strony walońskiej – ochronę środowiska, zrównoważony rozwój i gospodarkę o obiegu zamkniętym. ABO

Sejmikowe pytania

Przedstawiamy tematy, które radni poruszali 25 listopada, podczas XIII sesji sejmiku, w ramach punktu „interpelacje i zapytania”.

Krystyna Kubicka-Sztul (SLD-LR) interpelowała, ilustrując to podczas sesji stosownym filmem ukazującym zagrożenia dla pieszych, w sprawie przebudowy drogi wojewódzkiej nr 432 z uwzględnieniem budowy ścieżki pieszo-rowerowej ze Środy Wielkopolskiej do Ruskowa. Poruszyła też kwestię dofinansowania remontu torowiska Średzkiej Kolei Powiatowej.

Ponadto radni złożyli następujące pisemne interpelacje i zapytania: **Filip Kaczmarek (KO)** – w sprawie procedury cofnięcia pozwolenia zintegrowanego dla firmy z Bolechowa zanieczyszczającej Wartę oraz w kwestii postępowania z podmiotami prowadzącymi działalność lobbującą wobec organów samorządu województwa; **Henryk Szymański (KO)** – na temat konieczności publikacji prasowych wyjaśniających zasady tzw. opłaty marszałkowskiej za odpady komunalne; **Marek Sowa (PiS)** – w sprawach: terminu termomodernizacji szpitala w Lesznie i przywrócenia połączeń kolejowych z Leszna do Gostynia; **Adam Bogrycewicz (PiS)** – o możliwości pomocy miastu Piła w funkcjonowaniu filii powiatowo-miejskiej biblioteki; **Krzysztof Sobczak (PiS)** – na temat uzgodnień dotyczących budowy ścieżki pieszo-rowerowej w powiecie tureckim przy drodze wojewódzkiej nr 470; **Krzysztof Dembiński (PiS)** – w sprawach: liczby połączeń kolejowych z Czepina do Poznania, działań mających ograniczyć liczbę wypadków na drodze wojewódzkiej nr 307 na odcinku Sierosław – Drwęsa, udziału województwa w inwestycji dotyczącej Centralnego Portu Komunikacyjnego; **Mirosława Rutkowska-Krupka (KO)** – w kwestii wniosku mieszkańców dotyczącego korekty prowadzonej modernizacji drogi wojewódzkiej nr 242 w Osieku nad Notecią.

ABO

Budżetowe przymiarki

Radni rozpoczęli debatę o finansach województwa na 2020 rok.

Zbliżający się koniec roku to czas na rozpoczęcie debaty nad najważniejszymi dokumentami finansowymi w województwie. W listopadzie podczas obrad komisji i na sesji sejmiku radni rozpatrzyli w pierwszym czytaniu projekty budżetu województwa na 2020 rok i wieloletniej prognozy finansowej regionu. Planowane w przyszłym roku dochody województwa mają wynieść 1 mld 788 mln zł, a wydatki 1 mld 985 mln zł. Deficyt zostanie sfinansowany m.in. przez emisję obligacji.

Szpital i transport

– Najwięcej pieniędzy przeznaczono tradycyjnie na transport, ochronę zdrowia i kulturę – mówiła, prezentując dokumenty, skarbnik województwa **Elżbieta Kuzdro-Lubińska**, która podkreślała też, że to jeden z najbardziej proinwestycyjnych budżetów w historii samorządu województwa. Marszałek **Marek Woźniak** dodał, że łącznie w przyszłym roku zaplanowano realizację 77 przedsięwzięć.

Największym z nich będzie kontynuacja prac związanych z budową Wielkopolskiego Centrum Zdrowia Dziecka. W 2020 roku przeznaczono na ten cel 217,6 mln zł. 24 inwestycje na drogach wojewódzkich (m.in. budowa obwodnic Gostynia i Wroniek, a także mostu przez Wartę w Rogalniku) będą warte ponad 360 mln zł. Dużo wydamy też na kolej. Zakup pięciu pociągów „elf2” dla Poznańskiej Kolei Metropolitalnej będzie wart 127,5 mln zł, a na dofinansowanie regionalnych pasażerskich przewozów kolejowych przeznaczono 220 mln zł.

FOT. A. BOIŃSKI
Założenia budżetu tłumaczyła radnym skarbnik województwa **Elżbieta Kuzdro-Lubińska**.

Elżbieta Kuzdro-Lubińska zaznaczyła też, że ekonomiści i agencje ratingowe zaczynają mówić o spowolnieniu gospodarczym. Wolniej niż zakładano rośnie krajowe PKB, spadają wskaźniki zamówień w handlu i przemyśle, pogarszają się nastroje wśród przedsiębiorców m.in. z uwagi na niepokojące dane płynące z Niemiec, naszego głównego gospodarczego partnera.

Nowość z in vitro

Nowościami w przyszłorocznym budżecie są pieniądze (300 tys. zł) na pilotażowy program in vitro w regionie oraz 257 tys. zł na prace projektowe związane z powstaniem przestrzeni zwanej Centrum Muzyki, czyli m.in. siedziby Filharmonii Poznańskiej.

– Program in vitro to protetyka, bo para nie zajdzie w ciążę metodami tradycyjnymi. Część zarodków jest mrożona, część umiera, a tylko niektóre mają szansę przeżyć – argumentował szef klubu radnych PiS **Zbigniew Czerwiński**. – Proponuję radykalnie tańszą naprotechnologię.

– Pracowałem nad programem in vitro w Ostrowie Wlkp., gdzie dzięki tej metodzie urodziło się 7 dzieci. Chcemy wesprzeć mieszkańców Wielkopolski, dlatego popieramy program w tej wersji – ripostował **Andrzej Pichet** z KO.

– In vitro to zadanie rządowe i powinno być finansowane przez Ministerstwo Zdrowia. Tymczasem rząd wspiera naprotechnologię, choć to raczej procedura diagnostyki, która nie rozwiązuje problemów z bezpłodnością. Stąd nasza decyzja – stwierdził marszałek **Marek Woźniak**. Jakże jeszcze projekty zmian w budżecie zaproponowali radni?

Gdzie będą zmiany?

Zbigniew Czerwiński chce zmniejszyć z 2 mln zł do 500 tys. zł dotację dla gminy Kórnik na dokończenie budowy promenady. Zaproponował, by 1,5 mln zł przeznaczyć na ośrodek protonoterapii przy WCO, 100 tys. zł na obchody setnej rocznicy Bitwy Warszawskiej, 250 tys. zł na zorganizowanie sztafety powstańczej upamiętniającej ostatnie bitwy Powsta-

nia Wielkopolskiego oraz 600 tys. zł na program „Mama wraca do pracy”.

Zofia Szalczuk z PSL złożyła wniosek o przeznaczenie 4 mln zł z rezerwy ogólnej na pilotażowy program pn. „Jaskółka”, który pozwoli zatrzymać i zagospodarować wodę deszczową. **Krzysztof Sobczak** wnioskował o przygotowanie projektu ścieżki rowerowej wzdłuż drogi nr 470, **Adam Bogrycewicz** o dalszą modernizację drogi nr 160 od granicy województwa do Międzychodu, a **Marek Sowa** (wszyscy PiS) m.in. o przywrócenie ruchu pasażerskiego na linii kolejowej Kąkolewo – Gostyń.

Skąd wziąć na to pieniądze? Według PiS ograniczając np. wydatki na promocję województwa, działalność statutową UMWW i WZMiUW, wynagrodzenia w urzędzie i w podległych jednostkach, wsparcie dla CWJ Hipodrom Wola, dotacje dla Teatru Wielkiego, Teatru Nowego, WBPiCAK oraz WSKZiU w Ostrowie Wlkp.

Marszałek **Marek Woźniak** zapowiedział, że zarząd województwa przyjrzy się tym uwagom, a ostateczne decyzje sejmik podejmie 20 grudnia.

RAK

Wraca kolej do Głogowa

Od połowy grudnia podróżni znów będą korzystali z bezpośredniego połączenia kolejowego z Leszna do Głogowa. Sejmik przeznaczył na ten cel 500 tys. zł.

Pociągi pasażerskie pokonają odcinek, przebiegający przez trzy województwa (wielkopolskie, lubuskie, dolnośląskie), w około 55 minut. Trasę, wykorzystywaną w ostatnich latach wyłącznie do obsługi przewozów towarowych, zrewitalizowano i przystosowano do potrzeb ruchu pasażerskiego.

Podczas listopadowych obrad sejmikowej Komisji Budżetowej wicemarszałek województwa **Wojciech Jankowiak** wyjaśniał, że Wielkopolska przekaze na ten cel samorządowi lubuskiemu 500 tys. zł za okres 6 miesięcy. Nasi sąsiedzi przejęli obowiązki organizacji tych przewozów, ponieważ to na ich terenie znajduje się najdłuższy odcinek zrewitalizowanej linii kolejowej.

RAK

Parki inaczej

Sejmik utworzył dwa nowe parki krajobrazowe.

Pszczewski Park Krajobrazowy funkcjonował przez wiele lat na terenie dwóch województw: wielkopolskiego i lubuskiego. Aby ułatwić jego działalność i podejmowanie nowych przedsięwzięć, samorząd województwa postanowił wyodrębnić dwa nowe parki, leżące wyłącznie w Wielkopolsce.

Część położona na terenie gminy Międzybóże otrzymała nazwę Parku Krajobrazowego Dolina Kamionki, natomiast obszary chronione w gminie Międzybóże włączono do Międzybóżeckiego Parku Krajobrazowego. Zmiany zaaprobowali samorządy lokalne i Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu.

RAK

Kto w województwie najskuteczniej aktywizuje osoby długotrwale bezrobotne?

FOT. A. BOIŃSKI
Na początku listopadowej sesji sejmiku nagrodzono liderów wojewódzkiego programu współpracy powiatowych urzędów pracy z ośrodkami pomocy społecznej na rzecz osób długotrwale bezrobotnych. „Razem skuteczniej BIS” to realizowana po raz drugi inicjatywa sejmikowej Komisji Rodziny i Polityki Społecznej. Gratulacje laureatom (dyrektorom PUP-ów oraz starostom i prezydentom) złożyli marszałek **Marek Woźniak** i prowadząca obrady sejmiku **Małgorzata Waszak**. Zwycięzcami tegorocznej edycji zostały urzędy w Kaliszu, Czarnkowie i Koninie, a wyróżnienia trafiły do Jarocina, Koła, Słupcy, Pleszewa, Wągrowca, Turku i Poznania. Na zakończenie uroczystości laureaci stanęli do pamiątkowego zdjęcia z radnymi.

ABO

Nowe prezydium

Małgorzata Waszak przewodniczącą, a Agnieszka Grzechowiak wiceprzewodniczącą sejmiku.

Sejmikowe prezydium w odnowionym składzie, od lewej: Agnieszka Grzechowiak, Jarosław Maciejewski, Małgorzata Waszak, Marek Gola.

Radni uzupełnili na listopadowej sesji wakat na stanowisku przewodniczącego sejmiku, który powstał w wyniku uzyskania mandatu poselskiego przez Wiesława Szczepańskiego (SLD-LR). Ponieważ jednocześnie z tych samych powodów zmienił się cały skład trzyosobowego klubu radnych SLD-LR, rządząca województwem koalicja wysunęła na to stanowisko dotychczasową wiceprzewodniczącą sejmiku Małgorzatę Waszak (KO).

Jak zdążyliśmy się już przekonać, nasza koleżanka jest osobą zdecydowaną, doświadczoną, a ponadto miłą, sympatyczną i niezwykle skromną – mówił o kandydatce przewodniczący klubu KO Henryk Szopiński, przedstawiając doświadczenie zawodowe Małgorzaty Waszak (głównie w dziedzinie geodezji i w samorządzie terytorialnym).

Klub PiS jako kontrkandydata wysunął szefa swojego klubu Zbigniewa Czerwińskiego – przedsiębiorcę i samorządowca. Prezen-

cję jego sylwetki radny Marek Sowa zakończył stwierdzeniem: – Czuje, że jak Zbyszek będzie wybrany, nasze sesje będą trwały tak z dwie godziny krócej, a jak nie, to z dwie godziny dłużej...

W tajnym głosowaniu Małgorzatę Waszak poparło 25 radnych, 3 było przeciw. Za Zbigniewem Czerwińskim oddano 11 głosów, a przeciw – 17.

– Dziękuję za to wyróżnienie i zaszczyt. Postaram się nasze obrady prowadzić jak najsprawniej i godnie reprezentować sejmik na zewnątrz – mówiła po wyborze nowa przewodnicząca.

Nieoczekiwanie więcej emocji towarzyszyło wyborowi na stanowisko wiceprzewodniczącego sejmiku. Ten był konieczny, bo po wybraniu na przewodniczącą Małgorzatę Waszak złożyła rezygnację z pełnionej dotąd funkcji wiceprzewodniczącej. Zaproponowała dodanie do porządku obrad umożliwiających przeprowadzenie tej procedury punktów. Przeciwno temu rozwiązaniu wystąpił klub PiS, wnio-

skuć o przełożenie wyboru na kolejną sesję. Większość radnych zagłosowało jednak za propozycją przewodniczącej sejmiku. Ostatecznie, po trwających godzinę sporach proceduralnych, czterej biorący jeszcze udział w obradach radni PiS opuścili salę sesyjną.

Jedyną zgłoszoną kandydatką na wiceprzewodniczącą sejmiku była Agnieszka Grzechowiak z SLD-LR. Rekomendował ją szef tego klubu Adam Cukier, podkreślając silne związki radnej z Wągrowcem i zauważając: – Na pewno nasza koleżanka pomoże pani przewodniczącej w kierowaniu pracami sejmiku, a dzięki jej wyborowi w prezydium będzie idealna równowaga kobiet i mężczyzn.

W tajnym głosowaniu kandydaturę Agnieszki Grzechowiak poparło 25 radnych, nikt nie był przeciw ani nie wstrzymał się od głosu.

Pełny skład sejmiku po zmianach spowodowanych wyborami parlamentarnymi przedstawiamy na stronie 6. ABO

Radni w parlamencie i rządzie

Radni, którzy jeszcze niedawno zasiadali w sejmikowych ławach, objęli ważne funkcje w Warszawie.

Jak już informowaliśmy, w wyniku październikowych wyborów 5 radnych województwa zamieniło ławy sejmikowe na sejmowe. Część z nich pożegnała się z samorządem województwa już podczas październikowej sesji sejmiku. 25 listopada uczynił to Romuald Ajchler, któremu z kolei za współpracę dziękowali marszałek Marek Woźniak i przewodnicząca sejmiku Małgorzata Waszak.

Warto odnotować, że kilku do niedawna radnych woje-

Romuald Ajchler podziękował za rok pracy w sejmiku.

wództwa po zdobyciu mandatów poselskich objęło ważne funkcje.

Marlena Małag, do października przewodnicząca klubu radnych PiS, zosta-

ła ministrem rodziny, pracy i polityki społecznej w nowo powołanym rządzie Mateusza Morawieckiego.

W Sejmie docenił doświadczenie byłych radnych SLD-LR. Dotychczasowy przewodniczący sejmiku Wiesław Szczepański został przewodniczącym Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych. Natomiast szefujący sejmikowej Komisji Kultury Fizycznej i Turystyki Tadeusz Tomaszewski po powrocie na ulicę Wiejską objął funkcję zastępcy przewodniczącego sejmowej Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki. ABO

Zarząd odpowiada

Prezentujemy wyciąg z odpowiedzi udzielonych na wcześniejsze interpelacje i zapytania radnych.

Wicemarszałek Wojciech Jankowiak

– odpowiadał na interpelację Łucji Zielińskiej dotyczącą zwiększenia alokacji dla pільskiego Obszaru Strategicznej Interwencji w ramach konkursu WRPO 2014+ na kształcenie ogólne. Poinformował, że w czerwcowym konkursie uwzględniono wszystkie środki przeznaczone na ten cel. W ramach puli dla OSI Piła złożono 9 wniosków o dofinansowanie na kwotę ponad 6,1 mln zł, przy alokacji wynoszącej niespełna 1,6 mln zł. Trwa ocena merytoryczna projektów. Z uwagi na końcowy etap wdrażania WRPO 2014+ nie jest możliwe zwiększenie puli środków przeznaczonych na poszczególne OSI.

– odniósł się do interpelacji Andrzeja Picheta dotyczącej utworzenia sejmikowego fanpage'a oraz konta na Twitterze. Przedstawiając obecnie funkcjonujące w internecie sposoby informowania o działalności sejmiku oraz uwarunkowania organizacyjno-prawne związane z prowadzeniem aktywności w przestrzeni mediów społecznościowych, przekazał, że w najbliższym czasie nie jest planowane uruchomienie osobnego sejmikowego fanpage'a.

– wobec interpelacji Jarosława Maciejewskiego w sprawie budowy ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż DW nr 188 w sołectwie Klukowo poinformował, że WZDW w Poznaniu dysponuje opracowaną stosowną dokumentacją projektową, jednak realizacja inwestycji może nastąpić po wykonaniu przez gminę drogi zbiorczej.

– ustosunkował się do interpelacji Adama Bogrycewicza w sprawie wycięcia lip w związku z przebudową DW nr 123. Przekazał, że realizacja przedsięwzięcia polega na obustronnym poszerzeniu drogi do aktualnie obowiązujących standardów, która powoduje konieczność usunięcia drzew, co zostało poddane ocenie wpływu na środowisko. Wycięte 306 lip (400,79 m³ drewna) zbyt w trybie sprzedaży drzew „na pniu”.

– odpowiadając Ewie Panowicz w sprawie remontu DW nr 432 na odcinku Leszno – Trzebania, poinformował, że w sieci dróg wojewódzkich jest wiele odcinków wymagających poprawy, a akurat stan techniczny wskazanego fragmentu jest zadowalający i nie zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego. Nawiązując do kwestii przeglądów i napraw gwarancyjnych DW nr 432 na odcinku Trzebania – Osieczna, wskazał, że w 2017 r. wystąpiły tam lokalne odczyszczenia i osiadania nawierzchni. Przeprowadzono pomiary i badania mające ustalić ich przyczyny. Po ustabilizowaniu się procesu osiadań konstrukcji jezdni zostanie przeprowadzony remont nawierzchni.

– w sprawie budowy ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż DW nr 470 na odcinku Szadów Pański – Dzierżazna odpisał Krzysztofowi Sobczakowi, że opracowanie dokumentacji projektowej dla tego zadania zleciła gmina Turek. Dopiero po ostatecznym uzgodnieniu projektu przez WZDW w Poznaniu oraz po określeniu kosztów budowy (dostarczeniu kosztorysu inwestorskiego) może zostać podjęta decyzja dotycząca terminu realizacji przedsięwzięcia.

– odnosząc się do interpelacji Jerzego Lechnerowskiego w sprawie przebudowy DW nr 434 na odcinku Śrem – Kórnik, poinformował, że w ramach współpracy i wymiany informacji ze Stowarzyszeniem na rzecz poprawy komunikacji Śrem – Poznań prowadzone są rozmowy, podczas których ten ważny temat poddawany jest wnikliwej ocenie.

– odpowiedział na interpelację Filipa Kaczmarskiego dotyczącą procedury zmierzającej do cofnięcia tzw. pozwolenia zintegrowanego dla firmy z Bolechowa zanieczyszczającej Wartę. Przedstawił wykaz podjętych działań, w tym przez marszałka województwa i przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska.

Czlonek zarządu województwa Marzena Wodzińska

– udzieliła odpowiedzi na zapytania złożone przez Zbigniewa Czerwińskiego, przekazując w zestawieniach tabelarycznych, według załączonych przez radnego wzorów, informacje dotyczące: pozwów kierowanych przez pacjentów szpitali podległych samorządowi województwa do sądów powszechnych w latach 2015-2018, wynagrodzeń pracowników medycznych wypłaconych w roku 2018 w każdej z wojewódzkich jednostek ochrony zdrowia, inwestycji przeprowadzonych przez wspomniane podmioty.

Czlonek zarządu województwa Jacek Bogusławski

– odpisał Krzysztofowi Sobczakowi, że zarząd województwa jako jeden ze swoich priorytetów traktuje wsparcie subregionu konińskiego w procesie transformacji gospodarczej związanej z odchodzeniem od gospodarki opartej na węglu brunatnym. Władze województwa podejmują wysiłki, aby zapewnić odpowiednie środki i wsparcie dla lokalnych samorządów, przedsiębiorstw oraz organizacji na działania niezbędne do skutecznego podnoszenia potencjału subregionu. Przez działalność pełnomocnika zarządu ds. restrukturyzacji Wielkopolski wschodniej pozyskiwane są od partnerów propozycje konkretnych projektów, na które poszukiwane jest dofinansowanie zarówno ze środków krajowych, jak i europejskich w obecnej i przyszłej perspektywie. Ponadto zarząd województwa podjął kroki zmierzające do zwiększenia alokacji jeszcze w bieżącej perspektywie finansowej WRPO 2014+ na działania dotyczące wytwarzania energii z odnawialnych źródeł.

Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej UMWW Grzegorz Potrzebowski

– odpowiedział w imieniu marszałka na interpelację Jerzego Lechnerowskiego w sprawie głównych założeń nowej perspektywy finansowej na lata 2021-2027. Poinformował, że ze względu na trwający proces negocjacyjny na arenie międzynarodowej i w kraju, urząd nie dysponuje szczegółowymi informacjami dotyczącymi zakresu tematycznego, kwoty alokacji i sposobu podziału środków dla województwa wielkopolskiego. Wiadomo, że pieniądze zostaną skoncentrowane na ograniczonej liczbie obszarów tematycznych, w celu realizacji unijnych priorytetów, jak wsparcie dla innowacji, gospodarki cyfrowej, MŚP oraz gospodarki o obiegu zamkniętym i niskoemisyjnej. ABO

Radni Województwa Wielkopolskiego VI kadencji

Przemysław Ajchler, lat 39,
Międzychód, 9754 głosy
w okręgu nr 2.
Wybrany z listy KO.

Leszek Bierla, lat 60,
Pleszew, 12.084 głosy
w okręgu nr 5.
Wybrany z listy PiS.

Krzysztof Błaszczyk,
lat 59, Odra, 9001 głosów
w okręgu nr 6.
Wybrany z listy PiS.

Adam Bogrycewicz, lat 26,
Piła, 25.510 głosów
w okręgu nr 2.
Wybrany z listy PiS.

Czesław Cieślak, lat 72,
Koło, 11.379 głosów
w okręgu nr 4.
Wybrany z listy PSL.

Adam Cukier, lat 67,
Stara Tuchorza, 4426
głosów w okręgu nr 2.
Wybrany z listy SLD.

Zbigniew Czerwiński, lat
57, Poznań, 29.451 głosów
w okręgu nr 1.
Wybrany z listy PiS.

Krzysztof Dembiński,
lat 50, Niepruszewo, 7814
głosów w okręgu nr 3.
Wybrany z listy PiS.

Marta Dzikowska, lat 36,
Tarnowo Podgórne,
17.832 głosy w okręgu nr 3.
Wybrana z listy KO.

Witosław Gibasiewicz,
lat 52, Ostrów Wielkopolski,
3614 głosów w okręgu nr 5.
Wybrany z listy PiS.

Marek Gola, lat 48,
Zaniemyśl, 31.449 głosów
w okręgu nr 3.
Wybrany z listy KO.

Krzysztof Grabowski,
lat 45, Kuźnica, 21.429
głosów w okręgu nr 5.
Wybrany z listy PSL.

Agnieszka Grzechowiak,
lat 47, Wągrowiec, 1788
głosów w okręgu nr 2.
Wybrana z listy SLD.

Jan Grzesiek, lat 60,
Golina, 10.673 głosy
w okręgu nr 5.
Wybrany z listy PSL.

Zofia Itman, lat 64,
Konin, 20.923 głosy
w okręgu nr 4.
Wybrana z listy PiS.

Wojciech Jankowiak,
lat 62, Skórzewo, 13.463
głosy w okręgu nr 3.
Wybrany z listy PSL.

Filip Kaczmarek,
lat 51, Poznań, 4666
głosów w okręgu nr 1.
Wybrany z listy KO.

Joanna Król-Trąbka, lat 39,
Krotoszyn, 8577 głosów
w okręgu nr 6.
Wybrana z listy PSL.

Krystyna Kubicka-Sztul,
lat 65, Środa Wielkopolska,
1953 głosy w okręgu nr 3.
Wybrana z listy SLD.

Jerzy Lechnerowski,
lat 67, Kórnik, 10.452 głosy
w okręgu nr 3.
Wybrany z listy BS.

Jarosław Maciejewski,
lat 51, Rudna, 6634 głosy
w okręgu nr 2.
Wybrany z listy PSL.

Ewa Panowicz, lat 45,
Gronówko, 15.624 głosy
w okręgu nr 6.
Wybrana z listy KO.

Andrzej Pichet, lat 45,
Przygodzice, 3640 głosów
w okręgu nr 5.
Wybrany z listy KO.

Andrzej Plichta, lat 60,
Kalisz, 7812 głosów
w okręgu nr 5.
Wybrany z listy PiS.

Robert Popkowski,
lat 52, Konin, 11.302 głosy
w okręgu nr 4.
Wybrany z listy PiS.

Patrycja Przybylska,
lat 26, Skórzewo, 8479
głosów w okręgu nr 3.
Wybrana z listy KO.

**Mirosława Rutkowska-
Krupka**, lat 73, Piła,
21.061 głosów w okręgu
nr 2. Wybrana z listy KO.

Krzysztof Sobczak,
lat 55, Turek, 10.034 głosy
w okręgu nr 4.
Wybrany z listy PiS.

Tatiana Sokołowska,
lat 52, Poznań, 12.845
głosów w okręgu nr 1.
Wybrana z listy KO.

Marek Sowa, lat 66,
Leszno, 21.425 głosów
w okręgu nr 6.
Wybrany z listy PiS.

Paulina Stochniak,
lat 42, Swarzędz, 4811
głosów w okręgu nr 1.
Wybrana z listy KO.

Małgorzata Stryjska,
lat 65, Poznań, 24.080
głosów w okręgu nr 3.
Wybrana z listy PiS.

Zofia Szalczyk, lat 69,
Poznań, 11.027 głosów
w okręgu nr 6.
Wybrana z listy PSL.

Henryk Szopiński,
lat 56, Zakrzewo, 9624
głosy w okręgu nr 2.
Wybrany z listy KO.

Henryk Szymański,
lat 70, Grodzisk Wielkopolski,
12.772 głosy w okręgu nr 6.
Wybrany z listy KO.

Małgorzata Waszak,
lat 61, Poznań, 7382 głosy
w okręgu nr 4.
Wybrana z listy KO.

Marzena Wodzińska,
lat 47, Kalisz, 29.880
głosów w okręgu nr 5.
Wybrana z listy KO.

Marek Woźniak, lat 58,
Suchy Las, 58.004 głosy
w okręgu nr 1.
Wybrany z listy KO.

Łucja Zielińska, lat 61,
Piła, 8606 głosów
w okręgu nr 2.
Wybrana z listy PiS.

Drogowy finisz

Koniec roku sprzyja zakończeniom i podsumowaniom większych i mniejszych inwestycji na drogach wojewódzkich.

Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich zakończył prace przy rozbudowie trasy z Sowiej Góry do Międzychodu. Wyremontowano odcinek o długości ponad 2 kilometrów. Odnowiona droga wojewódzka nr 160, wraz z oddanym wcześniej do użytku nowym mostem na Warcie, poprawiła warunki jazdy nie tylko dla mieszkańców powiatu międzychodzkiego, leśników i przedsiębiorców, ale też dla kierowców przybywających do Wielkopolski z województwa lubuskiego.

W ramach tej inwestycji poszerzono jezdnię do 6,5 metra, a pobocze do 1,5 metra, przebudowano pętlę autobusową, powstały wyspy spowalniające, zamontowano różne elementy bezpieczeństwa ruchu. Rozbudowa drogi kosztowała ponad 4 miliony złotych.

Znacznie mniej, bo niespełna milion złotych, była warta budowa kilkuset metrów chodnika przy drodze wojewódzkiej nr 466, między Pietrzykowem a Ratajami w gminie Pyzdry. Takie mniejsze inwestycje też cieszą lokalne społeczności, o czym można się było przekonać podczas uroczystości zorganizowanej 4 grudnia w Pietrzykowie.

W podsumowaniu przedsięwzięcia, obok miejscowych mieszkańców, wzięli udział m.in. wicemarszałek Wojciech Jankowiak i burmistrz Pyzdr Przemysław Dębski. Obaj władarze podkreślali nie tylko poprawę bezpieczeństwa pieszych na ruchliwym odcinku drogi, ale też dobrą współpracę obu samorządów (gmina Pyzdry dołożyła się do budowy chodnika).

Jak podsumowuje WZDW, w ostatnich kilku latach na drogach wojewódzkich w gminie Pyzdry przeprowadzono inwestycje o wartości prawie 1,7 miliona złotych. **ABO**

Niewielka z punktu widzenia budżetu województwa inwestycja wywołała w Pietrzykowie wielką radość.

Blżej pacjenta

Kolejny w Wielkopolsce zamiejscowy ośrodek radioterapii otwarto w Pile.

Ośrodek Radioterapii w Pile uroczystie otwarto 18 listopada.

Z udziałem samorządowców, lekarzy, przedstawicieli NFZ 18 listopada uroczystie otwarto Ośrodek Radioterapii w Pile, będący filią Wielkopolskiego Centrum Onkologii. Ta inwestycja (druga po kaliskiej) została zrealizowana w ramach działań samorządu województwa, mających przybliżyć dostępność kompleksowego leczenia onkologicznego dla pacjentów z wielkopolskich subregionów.

Koszt inwestycji wyniósł blisko 30 mln zł, bez wydatków związanych z zakupem akceleratorów. Przy utworzeniu ośrodka ważną była współpraca samorządów

województwa oraz powiatu i miasta, a także WCO i pilskiego szpitala.

– To przykład dobrego partnerstwa samorządów oraz placówek medycznych, którym przyświecały dwa cele: poprawa dostępności oraz komfortu leczenia pacjentów onkologicznych – mówił podczas otwarcia marszałek Marek Woźniak.

W dwukondygnacyjnym budynku Ośrodka Radioterapii na powierzchni 2823 m² znajdują się m.in.: dwa bunkry dla akceleratorów wysokoenergetycznych, pomieszczenia symulatora i tomograf komputerowy, pracownia mammograficzna,

gabinet ultrasonograficzny, gabinety lekarskie i zabiegowe, sala do telekonferencji (umożliwiająca zdalne konsultacje interdyscyplinarne), a także hostel dla pacjentów i gości, liczący 10 dwuosobowych pokoi. Rocznie placówka może obsłużyć ponad 1000 pacjentów.

Dotychczas Pila była białą plamą w dostępie do leczenia radioterapią, a chorzy musieli jeździć do Poznania, Bydgoszczy czy Szczecina. – Chcemy zatrzymać migrację pacjentów między regionami i leczyć ich w naszych ośrodkach – podkreślał w Pile prof. Julian Malicki, dyrektor WCO. **ABO**

Na szlaku z Piastami

14 listopada w Poznaniu dyskutowano o funkcjonowaniu i dalszym rozwoju Szlaku Piastowskiego.

V Międzyregionalna Konferencja „Szlak Piastowski – nowe wyzwania”, w której udział wzięli m.in. samorządowcy z Wielkopolski i z województwa kujawsko-pomorskiego, właściciele położonych tutaj obiektów oraz przedsiębiorcy, to jedna z najważniejszych w tym roku debat na temat naszego głównego szlaku turystyki kulturowej. Samorząd województwa od wielu lat wspiera jego rozwój merytorycznie i finansowo.

– Po raz piąty mamy okazję spotkać się i porozmawiać o Szlaku Piastowskim, o wyzwaniach, które przed nami stoją. Podsumujemy to, co już udało nam się wspólnie osiągnąć i zaplanujemy działania na kolejne lata – mówił, witając gości Jacek Bogusławski z zarządu województwa.

– Zależy nam przede wszystkim na komercjalizacji szlaku, na budowaniu jego marki, poszerzaniu oferty. Poszukujemy rozwiązań, które przyciągną nowych odbiorców – dodał starosta gnieźnieński Piotr Gruszczyński.

Wśród najważniejszych tematów znalazły się m.in. powstająca strategia komunikacji dla Szlaku Piastowskiego oraz wyniki audytu dostępności obiektów dla osób niepełnosprawnych. Podsumowano też tegoroczną kampanię promocyjną. **RAK**

Gdzie wypocząć na wsi?

Poznaliśmy laureatów XIII już edycji organizowanego przez samorząd województwa konkursu na najlepszy obiekt turystyczny na obszarach wiejskich w Wielkopolsce.

Gala finałowa odbyła się 5 listopada w Urzędzie Marszałkowskim w Poznaniu. Konkurs, jak przypomnieli wręczający nagrody laureatom wicemarszałek Krzysztof Grabowski, ma pomóc w wypromowaniu najciekawszych miejsc, które pozwolą nam skorzystać z uroków oferowanych przez obszary wiejskie: świeżego powietrza, piękna natury, niepowtarzalnego klimatu, a jednocześnie rodzinnej gościnności i smaków tradycyjnych potraw.

Kto, zdaniem konkursowej kapituły, najlepiej spełnia powyższe wymagania? W tegorocznej edycji przyznano 9 nagród głównych, 3 wyróżnienia oraz 1 nagrodę specjalną (dla Parku Orien-

Nagrody wręczono podczas gali w UMWW.

tacji Przestrzennej w Owińskach). Laureaci otrzymali nagrody finansowe o łącznej wartości 88.000 zł.

W kategorii „gospodarstwo agroturystyczne w funkcjonującym gospodarstwie rolnym” zwyciężyła Agroturystyka nad Kamionką (gmina Jastrowie, powiat złotowski). Pałac Tłokinia (gmina Opaków, powiat kaliski) okazał się najlepszym „obiek-

tem bazy noclegowej o charakterze wiejskim”. Kategorię „obiekty na terenach wiejskich o charakterze np. terapeutycznym, edukacyjnym, rekreacyjnym itp. wykorzystujące tradycje i walory wsi” wygrała Rezydencja Nad Jeziołem – Pestkownica (gmina Krzyż Wielkopolski, powiat czarnkowsko-trzcianecki). Pełna lista laureatów na: www.umww.pl. **ABO**

Dzięki wsparciu mają żłobek

„Pierwszy publiczny żłobek w gminie Gniezno wspiera rodziców” – to nazwa projektu, który uzyskał unijne wsparcie z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2014+.

Umowę na dofinansowanie podpisali 26 listopada w pierwszej stolicy Polski wicemarszałek Wojciech Jankowiak i wójt gminy Gniezno Maria Suplicka. Całkowita wartość projektu to 1,7 mln zł, a dotacja przekazana z Europejskiego Funduszu Społecznego wyniesie 1,6 mln zł.

Pozwoli to na utworzenie i sfinansowanie funkcjonowania przez dwa lata 30 miejsc opieki nad dziećmi do lat 3. Dzięki temu rodzice borykający się z trudnościami na rynku pracy z powodu opieki nad małymi dziećmi będą mogli łatwiej znaleźć zatrudnienie. **ABO**

Czasopisma cyfrowo

„Monitor Wielkopolski” znalazł się wśród tytułów wydawnictw zdigitalizowanych przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu.

To efekt realizowanego przez WBPiCAK projektu „Cyfrowe czasopisma – Wielkopolska. Digitalizacja i udostępnianie czasopism oraz modernizacja systemu prezentacji zbiorów”. Użytkownikom udostępniono 1500 numerów współczesnych czasopism regionalnych wydanych w ciągu ostatnich 30 lat, które zostały udostępnione bezpłatnie i bez żadnych ograniczeń na stronie Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej. Wśród nich znalazły się: „Gazeta Jarocińska”, „Rzecz Krotoszyńska”, „Głos Śremski”, „Merkuriusz Mościński”, „Wieści Lubońskie”

i „Monitor Wielkopolski”. – Stanowią one cenne źródło wiedzy o naszym regionie: jego historii, kulturze, życiu społecznym czy walorach turystycznych – podkreśla Alicja Dudzińska z WBPiCAK.

Jednocześnie zmodernizowano stronę Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej, tak aby przeszukiwanie zasobów stało się efektywniejsze i łatwiejsze. Obecnie możliwe jest także korzystanie z WBC za pomocą urządzeń mobilnych.

Zorganizowano też warsztaty dla bibliotekarzy, młodzieży oraz dorosłych użytkowników, a całość zwieńczyła konferencja „Regionalizm – ogarnij cyfrowo”.

Na stronie www.wbc.poznan.pl można teraz znaleźć wszystkie archiwalne numery „Monitora”. Przypomnijmy, że bieżące i wcześniejsze wydania magazynu są też dostępne na naszej stronie www.monitorwielkopolski.pl. **ABO**

Puls regionu, czyli miniony rok

Jakie zdjęcia nagrodzono i wyróżniono w konkursie Wielkopolska Press Photo 2019?

Pozналиśmy wyniki w tegorocznej edycji konkursu Wielkopolska Press Photo, już po raz dwudziesty zorganizowanego przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu.

Choć na przestrzeni czasu konkurs ewoluował, jedno pozostaje niezmiennie: jest on doroczną konfrontacją dokonań fotoreporterów województwa wielkopolskiego, platformą prezentowania ich dorobku.

Fotografia prasowa opiera się na rejestrowaniu zdarzeń, jest fotografią zaangażowaną, pulsem kraju – uważa przewodniczący konkursowego jury, fotoreporter Jacenty Dędek. Skoro to konkurs wielkopolski, to chyba można dodać, że jego coroczna odsłona stanowi też w jakiejś mierze puls naszego regionu. Bo choć – w przeciwieństwie do pierwszych edycji WPP – obecnie zgłaszane do konkursu zdjęcia nie muszą być zrobione wyłącznie w Wielkopolsce (wystarczy, że ich autorzy są stąd), to jednak po nagrodzonych i wyróżnionych pracach widać, że zdecydowana większość z nich dotyczy wydarzeń, miejsc i osób z naszego województwa.

Sam tytuł konkursu nawiązuje od razu skojarzenia z World Press Photo. O ile jednak wystawa światowa dotyczy wydarzeń i miejsc znanych z codziennych newsów, o tyle konkurs wielkopolski ukazuje życie naszego regionu, najważniejsze wydarzenia społeczne, polityczne, sportowe i kulturalne, codzienne życie mieszkańców i ich pasje, a także walory przyrodnicze regionu, skupia się na tym, co buduje i co wpływa na kon-

dycję społeczności lokalnych – przyznaje od lat związany z konkursem Władysław Niełpiński z WBPiCAK.

Ogłoszenie wyników i wręczenie nagród laureatom (te finansowe ufundowały WBPiCAK oraz firma Andre Abrasive Articles, a albumy – Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego) odbyło się 28 listopada podczas wernisażu pokonkursowej wystawy w poznańskiej Galerii JCK Rozruch.

Jury po obejrzeniu 285 zdjęć pojedynczych i 1112 zdjęć w 162 zestawach nadesłanych przez 91 autorów przyznało nagrody i wyróżnienia w pięciu kategoriach tematycznych, a do pokonkursowej wystawy zakwalifikowało w sumie 38 zdjęć pojedynczych i 19 zestawów 37 autorów.

Nagrodę główną – Grand Prix konkursu Wielkopolska Press Photo 2019 zdobył Paweł Jaskółka za zestaw zdjęć zatytułowany „Eksmisja”. Wśród nagrodzonych za zestaw fotografii znaleźli się: Łukasz Cynalewski (dwukrotnie), Katarzyna i Mariana Wąsowskie, Marek Lapis. Z kolei nagrodzeni za zdjęcia pojedyncze to: Dawid Stube, Janusz Jurek, Łukasz Cynalewski, Marek Lapis, Marek Surdyk, Łukasz Szamałek. Pełną listę nagrodzonych, wyróżnionych i wybranych do wystawy zdjęć można znaleźć na stronie wbp.poznan.pl/fotografia.

„Monitor Wielkopolski” był tradycyjnie już jednym z patronów medialnych konkursu. Prezentujemy zdjęcia wybrane przez nas spośród nagrodzonych i wyróżnionych przez jury.

ABO

Praca Dariusza Madzińskiego „Podróżowanie” zasłużyła na jedno z wyróżnień w kategorii „życie codzienne”.

Łukasz Cynalewski za zdjęcie pod tytułem „Piątek” został nagrodzony w kategorii „wydarzenia”.

„Pierścioneł” Waldemara Stube – wyróżnienie w kategorii „życie codzienne”.

„Daniela” tego samego autora przyniosła mu nagrodę w kategorii „człowiek i jego pasje”.

okiem fotoreporterów

Nagrodzona w kategorii „sport” fotografia Marka Surdyka „Zmęczenie”.

Zdzisław Siwik i jego „Był sobie książdź” – wyróżnienie w kategorii „wydarzenia”.

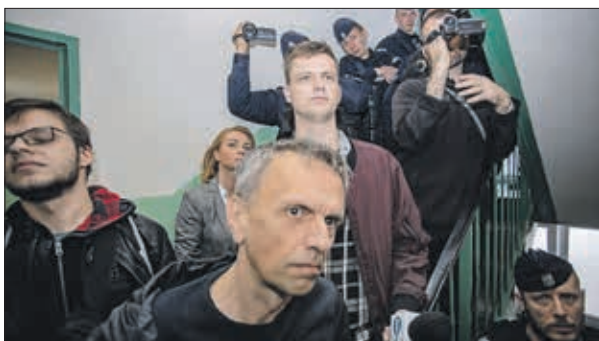
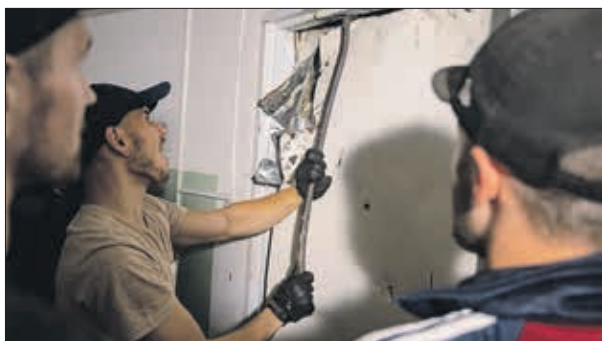
Jedno ze zdjęć z nagrodzonego w kategorii „sport” zestawu „Black Roses” autorstwa Łukasza Cynalewskiego.

„Plaża w Budziniu” Łukasza Szamałka – nagroda w kategorii „przyroda i ekologia”.

Zdjęcie tegoż autora z cyklu „Wczasy w Wielkopolsce” wyróżnionego w kategorii „życie codzienne”.

Nagrodę główną – Grand Prix konkursu Wielkopolska Press Photo 2019 zdobył Paweł Jaskółka za zestaw zdjęć zatytułowany „Eksmisja”.

Dwaj wodzowie jednego powstania

Stanisław Taczak i Józef Dowbor-Muśnicki – czy warto spierać się o ich zasługi?

Pomimo upływu ponad stu lat od wybuchu Powstania Wielkopolskiego, w historiografii, a zwłaszcza w publicystyce, wciąż wracają sprawy dyskusyjne, które zdawałyby się już dawno przestały być aktualne. Nadal toczą się bardziej lub mniej emocjonalne spory na temat roli poszczególnych polityków i dowódców, stosunku Józefa Piłsudskiego do Wielkopolski, wyrażany jest żal z powodu nie dość stanowczego podkreślania ważności i roli wydarzeń wielkopolskich z lat 1918-1919. Interesujące, że dziś, po tylu latach od powstańczych wydarzeń, wciąż aktywni są zwolennicy majora Stanisława Taczaka i generała Józefa Dowbora-Muśnickiego, którzy przeciwstawiają wzajemnie ich zasługi. Rzeczywistość jednak była inna.

Jak gwiazdka z nieba

Stanisław Taczak urodził się w Mieszkowie koło Jarocina w 1874 roku, w rodzinie właściciela gospody. Po ukończeniu słynnego gimnazjum w Ostrowie Wielkopolskim studiował w Akademii Górniczej we Freibergu, a potem pracował jako inżynier górnik i specjalista chemii węgla. Przez cały ten czas angażował się w polskim ruchu narodowym i w działalność patriotyczną. Jego życie zmieniło się w 1914 roku, gdy jako oficer rezerwy został zmobilizowany i służył w armii niemieckiej, a od 1916 roku na własną prośbę – w Legionach Polskich. Rok później był już w Polskiej Sile Zbrojnej, a w listopadzie 1918 roku zgłosił się do dyspozycji Ministerstwa Spraw Wojskowych i został przyjęty do nowo tworzonego Wojska Polskiego. Służył w Oddziale VII (Naukowym) Sztabu Generalnego. W grudniu postanowił odwiedzić rodzinę, która pozostała w objętym walkami rewolucyjnymi Berlinie.

Wracając do Warszawy przez Poznań, trafił akurat na początek wydarzeń powstańczych. Jednym z najważniejszych problemów Komisarjatu Naczelnej Rady Ludowej był brak fachowego dowódcy, który uporządkowałby nieco rozwichrzone oddziały powstańcze. Stanisław Taczak, jak mawiano, trafił się jak gwiazdka z nieba: Polak służący niegdyś w linii w armii niemieckiej, oficer polskiego Sztabu Generalnego w Warszawie – idealnie pasował na to stanowisko.

Zgoda na telefon

Taczak przyjął propozycję z dwoma zastrzeżeniami: będzie tymczasowo, do chwili mianowania oficera o odpowiednio wyższym stopniu i doświadczeniu, a jako oficer w służbie czynnej otrzyma zgodę wyższego przełożonego. Z drugim warunkiem nie było większych problemów, zgoda została uzyskana w wyniku zwykłej rozmowy telefonicznej (łączość między Poznaniem i Warszawą działała bez zarzutu), spełnienie pierwszego wymagało kwalifikacji i znacznego wysiłku.

Major Taczak w ciągu kolejnych dwóch tygodni wykonał gigantyczną pracę, znacznie wykraczając poza naturalne kwalifikacje oficera jego stopnia. Utworzył Dowództwo Główne ze sztabem, ustalił kompetencje poszczególnych oficerów, dokonał podziału walczącego regionu na fronty i okręgi wojskowe, ustalił zasady organizacji wojska i sprecyzował zadania operacyjne. Od 5 stycznia 1919 roku zaczął wydawać rozkazy dzienne Dowództwa Głównego, które uwiarygodniły osobę dotąd w ogóle nieznanego oficera na stanowisku głównodowodzącego. Wciąż jednak postrzegał siebie za dowódcę tymczasowego, uważał, że narastające zadania przekraczają jego formalne kwalifikacje. Między Warszawą i Poznaniem toczyły się pertraktacje w tej sprawie.

Z innej bajki

Wreszcie w połowie stycznia 1919 roku stanowisko głównodowodzącego wojsk powstańczych objął generał Józef Dowbor-Muśnicki. Był i pod względem pochodzenia, i charakteru, i kwalifikacji dowódczych całkowicie odmienną postacią od Stanisława Taczaka. Urodzony w 1867 roku w Garbowie (w Sandomierskiem), w rodzinie ziemiańskiej, służył zawodowo w armii rosyjskiej. Przeszedł całą drogę kariery, poprzez korpus kadetów, Konstantynowską Szkołę Wojskową w Petersburgu, aż po Mikołajewską Akademię Sztabu Generalnego. Zajmował też coraz wyższe stanowiska wojskowe. Był dowódcą pułku, szefem sztabu, a potem dowódcą dywizji. Podczas wojny światowej dowodził na różnych frontach, a w 1917 roku objął stanowisko dowódcy XXXVIII Korpusu Armijnego; osiągnął

FOT. A. BOŃSKI

Postaci Józefa Dowbora-Muśnickiego i Stanisława Taczaka samorząd województwa przypomniał, przygotowując m.in. okolicznościowe figurki na kolejne rocznice wybuchu Powstania Wielkopolskiego.

stopień generała lejtnanta (generała dywizji). Walczył pod Jarostawem, Warszawą i Łodzią, ani razu nie poniósł klęski. W lipcu 1917 roku został dowódcą I Korpusu Polskiego w Rosji, walczył z oddziałami bolszewickimi, a swoją główną kwaterę ulokował w Bobrujsku. W maju 1918 roku ostatecznie korpus został zmuszony do rozbrojenia i rozwiązany, a jego żołnierze, z dowódcą na czele, wrócili do Polski centralnej.

Powstała sytuacja bardzo niezręczna dla gen. Dowbora-Muśnickiego. Patrząc z perspektywy czasu, trzeba stwierdzić, że w 1918 roku posiadał najwyższy stopień wojskowy, miał największe doświadczenie frontowe i kwalifikacje spośród wszystkich wyższych wojskowych – Polaków, przebywających wówczas w War-

szawie, Józefa Piłsudskiego nie wyłączając. Był też przekonany, że to jemu przypadnie w udziale najwyższe dowództwo w armii, a i jego dawni podkomendni, jak to wtedy ujęto, „chodzili po stolicy i trzaskali szablami, czekając na swego wodza”. W tej sytuacji Piłsudski postanowił pozbyć się rywala i skierować go do Poznania, na stanowisko dowódcy armii powstańczej, po trosze licząc na blamaż generała w obcym środowisku – czego zresztą nie krył w korespondencji.

Profesjonalna armia

W połowie stycznia gen. J. Dowbor-Muśnicki objął stanowisko w Poznaniu, po wcześniejszym zbadaniu sytuacji na miejscu. Stanisław Taczak bez oporu i najmniejszych frustracji, zgodnie z za-

sadami wojskowymi przekazał mu swoją funkcję, a po przyjęciu funkcji kwatermistrzowskiej w Dowództwie Głównym został przeniesiony na stanowisko dowódcy pułku.

Dowbor-Muśnicki zaś znakomicie odnalazł się w nowym środowisku. Rozwinął instytucje utworzone przez Taczaka i przystąpił do formowania w wyzwolonym regionie armii regularnej, opartej na poborze, politycznie podporządkowanej Komisarjatu Naczelnej Rady Ludowej. Ukrócił politykowanie, do perfekcji wręcz biurokratycznej doprowadził proces formowania wojska i organizacji systemu zaopatrzenia. W rezultacie wiosną 1919 roku pod bronią stała już ponad 120-tysięczna Armia Wielkopolska, z której ponad 70 tysięcy żołnierzy

było gotowych do natychmiastowego wyruszenia na front. Była to 1/5 sił zbrojnych ówczesnej Rzeczypospolitej. Doskonale uzbrojona, wyposażona i wyszkolona.

Jednak generał znalazł się w niejednoznacznej sytuacji służbowej i politycznej. Był świadomy odsunięcia od spraw krajowych, ale poczucie wojskowej dyscypliny zmuszało go do podporządkowania. Narastał kompleks i poczucie niesprawiedliwości, z czym zresztą zbytnio się nie krył. Po likwidacji odrębności Wojsk Wielkopolskich i w obliczu zagrożenia ofensywą niemiecką objął stanowisko dowódcy Frontu Wielkopolskiego. Ale w 1920 roku odmówił objęcia zaproponowanego stanowiska w wojnie polsko-bolszewickiej, czym automatycznie sam się postawił na marginesie zachodzących wydarzeń.

Spoczęli w Wielkopolsce

Generał przeszedł w stan spoczynku i osiadł w podpoznańskim Lusowie, gdzie dokonał swoich dni w 1936 roku i gdzie spoczywa. Ojczyzna nie najlepiej mu się odwdzięczyła za zasługi wojskowe i patriotyczne: generał Józef Dowbor-Muśnicki za życia nie otrzymał ani jednego polskiego odznaczenia... Patronuje miejscowemu „powstańczemu” muzeum.

Tymczasem Stanisław Taczak, już jako pułkownik, znakomicie spisał się jako dowódca 34. Brygady Piechoty (wspólnie z innym Wielkopolaninem, powstańcem, płk. Stanisławem Thielem, który stał na czele 33. BP). Potem Taczak, już jako generał brygady, był dowódcą 17. Dywizji Piechoty i dowódcą Okręgu Wojskowego nr II w Lublinie. Odszedł z wojska po przemianach spowodowanych zamachem majowym w 1930 roku. Po wojnie wrócił z niewoli, żył w trudnych warunkach. Zmarł w Malborku w 1960 roku, a jego szczątki wróciły do Poznania 28 lat później.

Odżywający tu i ówdzie spór o wielkość zasług Stanisława Taczaka i Józefa Dowbora-Muśnickiego jest bezcelowy. Obydwaj dowódcy doskonale spisali się na swych stanowiskach, jeden kontynuował pracę drugiego, nie żywili do siebie też żadnych pretensji. Sztuczne podgrzewanie emocji na tym tle jest ahistoryczne. Uznawanie zasług i chwała jednakowo należą się obydwu.

Marek Rezler

Za kulturę i ekologię

6 listopada w Poznaniu rozstrzygnięto jubileuszową XX edycję samorządowego konkursu pn. „Działania proekologiczne i prokulturowe w ramach strategii rozwoju województwa wielkopolskiego”.

W konkursie biorą udział gminy i powiaty oraz podległe im instytucje, a także organizacje, podmioty gospodarcze i organizacje pożytku publicznego z całego regionu. Wydarzenie promuje inicjatywy lokalne podejmowane na rzecz ekologii (np. edukacji, poprawy jakości powietrza, właściwej gospodarki odpadami) oraz działania podnoszące jakość życia w małych miastach i na wsi (inicjatywy społeczne, kulturalne, aktywizujące mieszkańców).

– To bardzo ważne nagrody, wpisujące się w strategię działań samorządu regionu. Możemy w ten sposób docenić tych, którzy codziennie pracują na rzecz swoich społeczności – podkreślił Jacek Bogusławski z zarządu województwa.

Do tegorocznej edycji konkursu zgłoszono łącznie 166 projektów. Kapituła nagrodziła 40 inicjatyw podejmowanych na rzecz ochrony środowiska oraz 39 przedsięwzięć propagujących kulturę. Laureaci (ich lista na stronie www.umww.pl) otrzymali nagrody finansowe ufundowane przez samorząd województwa i WFOŚiGW w Poznaniu. Z kolei najaktywniejszych uczestników konkursu nagrodzono „Laurem dwudziestolecia”.

RAK

Gala finałowa odbyła się 6 listopada w Sali Ziemi MTP.

Nowa Lednica

Muzeum Pierwszych Piastów zyska wygląd godny XXI wieku.

Tak efektownie ma się prezentować muzeum na Lednicy po zakończeniu prac modernizacyjnych.

W Dziekanowicach 8 listopada podpisano umowę pomiędzy dyrekcją Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy a wykonawcą modernizacji siedziby tej podległej samorządowi województwa placówki.

Projekt „Dziedzictwo Pierwszych Piastów na Lednicy – rozbudowa infrastruktury magazynowo-konserwatorsko-wystawienniczej” uzyskał dofinansowanie z WRPO 2014+ w wysokości 13 mln zł – stosowna umowa w tej sprawie została podpisana już

w ubiegłym roku w Urzędzie Marszałkowskim.

Ci, którzy odwiedzali muzeum na Lednicy, wiedzą, że ta mieszcząca się w jednym z najważniejszych dla początków polskiej państwowości miejsc placówka swoją ekspozycję prezentuje w warunkach – oględnie mówiąc – niezwykle skromnych. Teraz to się radykalnie zmienia.

Inwestycja zakłada przebudowę i modernizację obecnego zaplecza muzealnego przez powiększenie i przebudowę istniejących budynków

na cele magazynowania i ekspozycji zbiorów muzealnych, prowadzenia działań naukowych i edukacyjnych. Powstaną specjalistyczne pracownie konserwatorskie i badawcze oraz zaplecze związane z obsługą ruchu turystycznego. Prace obejmą budynki dawnej stodoły, magazynów, bukiarni, spichlerza i jałownika. Po zakończeniu przebudowy na zwiedzających czekać będzie efektowna, przystająca do współczesnych standardów wystawienniczych ekspozycja.

ABO

Jubileuszowo

22 listopada 70-lecie świętowała Publiczna Biblioteka Pedagogiczna – Książnica Pedagogiczna im. A. Parczewskiego w Kaliszu.

Okolicznościowy film przypominał najważniejsze wydarzenia z dziejów zasłużonej placówki, a obchody uświetniły dwie wystawy: przygotowanych na jubileusz ekslibrisów oraz obrazująca historię biblioteki. Wśród składających życzenia jubilatce była m.in. Marzena Wodzińska z zarządu województwa. ABO

Recytowali

Znamy laureatów drugiej edycji konkursu recytatorskiego „Pan Tadeusz”.

Kto najciekawiej przedstawił 40 wybranych wersów z dzieła Adama Mickiewicza? Najlepszymi recytatorami wśród uczniów wielkopolskich szkół ponadpodstawowych zostali Gabriela Juszcak z Konińskiego, Szałta Strzebińska z Żychlina oraz Jan Kamiński z Poznania.

Gala finałowa konkursu odbyła się 19 listopada w Lesznie, a nagrody zwycięzcom wręczyła Marzena Wodzińska z zarządu województwa – pomysłodawczyni przedsięwzięcia.

ABO

Szanowni Państwo,

101 lat temu WOLNOŚĆ była na wyciągnięcie ręki! Wielkopolanie od dawna czekali, by po nią sięgnąć! Czekali na ten jeden dziejowy moment, pracując wytrwale, wierni Ojczyźnie, cierpliwie dzień w dzień, rok za rokiem... ponad 100 lat. Gdy większość regionów Polski już cieszyła się otrzymaną WOLNOŚCIĄ, Wielkopolanie sami musieli o nią zawalczyć. 27 grudnia 1918 r. byli już gotowi. Uzbrojoną ręką sięgnęli po WOLNOŚĆ.

Przychodząc tego dnia każdego roku RAZEM przed pomnik Powstańców Wielkopolskich, pamiętajmy, że to oni podarowali nam WOLNOŚĆ. My możemy już tylko – jak oni – pracować wytrwale dla dobra Wielkopolski, wierni WOLNEJ Ojczyźnie. To nasz dług, wdzięczność i powinność. Indywidualna i zbiorowa. Nie tylko coroczna. Codzienna!

M. Woźniak

Marek Woźniak,
Marszałek Województwa Wielkopolskiego

PROGRAM OBCHODÓW 101. ROCZNICY WYBUCHU POWSTANIA WIELKOPOLSKIEGO

27 GRUDNIA 2019, POZNAŃ

- 11.15** Złożenie wiązanek na mogiłach: generała Stanisława Taczaka i pułkownika Wincentego Wierzejewskiego Cmentarz Zasłużonych Wielkopolan
- 12.30** Msza Święta w intencji Powstańców Wielkopolskich Fara Poznańska, ul. Gołębia 1
- 16.30** Uroczystości i złożenie wiązanek przy pomniku Powstańców Wielkopolskich
- 18.30** Widowisko „ŚWIATŁO ZWYCIĘSTWA Poznań 2019” plac Wolności wstęp wolny

28 GRUDNIA 2019, WARSZAWA

- 12.00** Msza Święta w intencji Powstańców Wielkopolskich kościół oo. Dominikanów, ul. Freta 10
 - 13.30** Uroczystości i złożenie wiązanek przy Grobie Nieznanego Żołnierza plac Marszałka Józefa Piłsudskiego
- Bezpośrednio po uroczystościach złożenie wiązanek na Cmentarzu Wojskowym ul. Powązkowska 43/45

Organizator:

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Współorganizator:

27GRUDNIA.PL

PROMOCJA

Wielkopolski barometr zawodów – gdzie brakuje pracowników?

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu podsumował piątą edycję badania „barometr zawodów”.

W badaniu wzięli udział eksperci z wielkopolskich powiatowych urzędów pracy oraz 26 partnerów zewnętrznych. Wynikiem jest krótkookresowa prognoza zapotrzebowania na zawody na lokalnych rynkach pracy.

Szacuje się, że w 2020 roku utrzyma się problem zaspokojenia niedoboru kadr w kluczowych branżach. W przypadku branży transportowo-logistycznej deficyty wystąpią w zawodach: kierowca autobusu, kierowca samochodu ciężarowego, spedytor, logistyk, magazynier, a także w zawodach pośrednio związanych z transportem, ale bardzo ważnych dla tej branży: mechanik pojazdów samochodowych, blacharz i lakiernik.

Wystąpi niedobór pracowników z doświadczeniem i wysokim poziomem umiejętności zawodowych. W ocenie ekspertów uczniowie tych kierunków mają dużą trudność w zdobyciu niezbędnych umiejętności praktycznych. W przypadku zawodu blacharz i lakiernik podkreśla się zjawisko „starzenia się” kadr, braku zainteresowania wykonywaniem zawodu i podejmowaniem kształcenia m.in. przez szkodliwe warunki pracy.

Nadal będzie brakowało zarówno pracowników fizycznych w produkcji i pracach prostych, jak i dobrze wykwalifikowanych pracowników usług z przygotowaniem zawodowym, m.in. fryzjerów, kosmetyczek, sprzedawców i kasjerów, piekarzy i masarzy oraz pracowników gastronomii (kucharzy, kelnerów, barmanów).

Liczną grupę deficytowych stanowią zawody z branży produkcyjnej: elektrycy, elektro-

mechanicy, elektrycy, spawacze, ślusarze, operatorzy obrabiarek skrawających, robotnicy obróbki drewna i stolarze, krawcy i pracownicy produkcji odzieży. Pracodawcy oczekują od kandydatów doświadczenia zawodowego i praktycznych umiejętności. Coraz częściej poszukują tych, którzy posiadają więcej niż jedną kwalifikację zawodową (np. ślusarzy z umiejętnością spawania albo spawaczy pracujących w różnych technologiach), posiadają aktualną wiedzę branżową i znajomość nowoczesnych technologii (dotyczy mechaników pojazdów samochodowych, elektromechaników i elektryków).

Na niedobór pracowników związanych z budownictwem wpływają trudne warunki pracy, relatywnie niskie wynagrodzenia oraz praca

poza miejscem zamieszkania. Znaczne braki kadrowe utrzymują się w przypadku: brukarzy, cieśli i stolarzy budowlanych, dekarzy i blacharzy, monterów instalacji budowlanych, monterów konstrukcji metalowych, murarzy i tynkarzy, pracowników robót wykończeniowych oraz robotników budowlanych.

W sektorze opieki zdrowotnej wystąpi problem z pozyskaniem lekarzy (głównie specjalistów), wykwalifikowanych pielęgniarek i położnych oraz ratowników medycznych. Mimo rosnącego zapotrzebowania na ww. usługi w zakresie zdrowia (również dyktowanego zmianami społeczno-demograficznymi) nie przewiduje się dodatkowych etatów lub możliwości podniesienia wynagrodzeń.

W branży technologii informatycznych deficytowe pozostają takie zawody jak: projek-

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOWOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
W POZNANIU

tanci i administratorzy baz danych, programiści oraz specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki.

W większości powiatów eksperci sygnalizowali zagrożenia wynikające z postępującego zjawiska „starzenia się” kadr. Przyczynia się do tego m.in. niechęć młodzieży do podejmowania kształcenia w szkołach zawodowych czy podjęcia zatrudnienia w już wyuczonym zawodzie. Podkreślano konieczność prowadzenia efektywnego doradztwa zawodowego dla młodzieży w odniesieniu do trafności wyboru szkoły średniej i wpływu tej decyzji na karierę zawodową. Ekspert wskazywali na coraz lepsze, względem lat ubiegłych, dopasowanie oferty edukacyjnej szkół do lokalnych rynków pracy.

Pracownicy coraz częściej formułują oczekiwania w kontekście warunków zatrudnienia, które pozwalałoby na godzenie aktywności zawodowej z życiem rodzinnym (*work – life balance*). Aspekt ten stawiany jest jako znacząca przeszkoda w podejmowaniu zatrudnienia, zwłaszcza gdy potencjalnym pracownikiem jest kobieta posiadająca dzieci. Niechętnie podejmowane są więc prace w systemie zmianowym, prace nocne czy też związane z dojazdem.

Szczegółowe wyniki badania dostępne są na stronie internetowej www.barometrzwawow.pl.

REKLAMA

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOWielkopolski
Fundusz Rozwoju
Spółka Samorządu Województwa Wielkopolskiego

INSTRUMENTY FINANSOWE W ZASIĘGU TWOJEJ RĘKI !!!

NIE ZWLEKAJ

POŻYCZKA EKSPANSJA

DLA MŚP

- ✓ Prowadzisz działalność gospodarczą na terenie województwa wielkopolskiego?
- ✓ Jesteś eksporterem lub chcesz wejść na rynki zagraniczne?

SKORZYSTAJ

POŻYCZKA REGIONALNA

DLA MŚP

- ✓ Prowadzisz działalność gospodarczą na terenie województwa wielkopolskiego?
- ✓ Ubiegasz się o realizację zamówienia publicznego?
- ✓ Realizujesz zamówienie publiczne na obszarze województwa wielkopolskiego?

ROZWIŃ SWÓJ BIZNES

LINIA FINANSOWA II

DLA POŚREDNIKÓW FINANSOWYCH

- ✓ Produkt pożyczkowy na rzecz finansowania rozwoju MŚP z województwa wielkopolskiego.

DYSTRYBUUJEMY ŚRODKI FINANSOWE RÓWNIEŻ PRZY WSPÓŁUDZIALE POŚREDNIKÓW

✓ Brak opłaty wstępnej

✓ Karencja w spłacie kapitału

✓ Brak prowizji

✓ Dogodne oprocentowanie

✓ Brak ukrytych kosztów

✓ Długi okres spłaty

Zachęcamy do zapoznania się ze szczegółową ofertą spółki na stronie: www.wfr.org.pl oraz kontaktu z Działem Obsługi Klienta WFR: kontakt@wfr.ogr.pl tel. 61 671 72 13

Unia docenia wielkopolskie tradycje

Już po raz dziesiąty w Brukseli zorganizowano Dzień św. Marcina – wydarzenie promujące Wielkopolskę w Europie.

Tegoroczna edycja brukselskiej uroczystości zgromadziła około 600 gości, w tym posłów do Parlamentu Europejskiego, przedstawicieli Komisji Europejskiej, Europejskiego Komitetu Regionów oraz korpusu dyplomatycznego. Wśród nich znaleźli się m.in. Artur Orzechowski – ambasador RP w Królestwie Belgii, oraz posłowie do Parlamentu Europejskiego z Wielkopolski.

W wydarzeniu uczestniczyli również przedstawiciele polskich samorządów, reprezentanci biur regionalnych, międzynarodowych organizacji i stowarzyszeń oraz Wielkopolanie mieszkający w stolicy Belgii.

Jedną z atrakcji wieczoru były rogalie świętomarcińskie wypiekane na miejscu przez cukierników z Suchego Lasu. Są one pierwszym produktem z naszego regionu, wpisanym do unijnego rejestru produktów o chronionym oznaczeniu geograficznym, a w środowi-

Jednym z uczestników tegorocznego Dnia św. Marcina w Brukseli był Artur Orzechowski – ambasador RP w Królestwie Belgii.

sku belgijskim – rozpoznawalnym symbolem Wielkopolski.

Wydarzenie uświetniła Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie „Solna Dolina” z siedzibą w Kłodawie, która na zaproszenie samorządu województwa zaprezentowała regionalne specjały w siedzibie Biura Informacyjnego Województwa Wielkopolskie-

go w Brukseli. Grupa pochodzi z powiatu kolskiego i aktywnie uczestniczy w rozwoju obszarów wiejskich na swoim terenie. Stowarzyszenie działa na obszarze gmin Chodów, Dąbie, Grzegorzew, Kłodawa, Przedecl i Olszówka.

Wśród przysmaków zaprezentowanych przez przedstawicieli LGD znalazły się m.in.

gęsina faszerowana, pierogi z kapustą i grzybami, pyry z gziem czy też chleb wypiekany staropolską metodą, podawany ze smalcem i ogórkiem. Goście wielkopolskiego wieczoru mogli skosztować również tradycyjnych wędlin, serów, nalewek, piwa oraz innych specjałów kuchni wielkopolskiej.

– Organizacja Dnia św. Marcina sprawia, że Wielkopolska staje się coraz bardziej rozpoznawalna w stolicy Unii Europejskiej, a pieczone na miejscu przez cukierników rogalie zyskują wielkie grono międzynarodowych fanów. Prezentacja produktów regionalnych to jedna z form promocji województwa wielkopolskiego w Europie – powiedziała Izabela Gorczyca, dyrektor BIWW w Brukseli.

Nasz region zaprezentowano podczas uroczystości również od strony artystycznej. Akcenty kulturalne zapewniła Interdyscyplinarna Grupa Teatralna „Asocjacja 2006”, która zaprezentowała etiudę parateatralną o postaci i życiu św. Marcina. W wyjątkowy nastrój poznańskiej parady świętomarcińskiej wprowadzili goście poznańscy szczudlarze. Degustacji produktów towarzyszyła z kolei oprawa muzyczna w wykonaniu zespołów The Raisins oraz Pierwszej Poznańskiej Niesymfonicznej Orkiestry Ukulele.

Pobyt w stolicy Unii Europejskiej pozwolił wielkopolskiej delegacji poznać siedzibę unijnych instytucji. Program obejmował m.in. spotkanie z posłanką do Parlamentu Europejskiego Ewą Kopacz. Podsumowaniem wizyty w Belgii był natomiast wyjazd studyjny do farmy owiec Schaapskooi w miejscowości Kasterlee. W tym miejscu realizowany jest projekt w ramach podejścia LEADER, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Przedstawiciele „Solnej Doliny” mieli okazję nawiązywania kontaktów z belgijską LGD, a także wymiany wiedzy i doświadczeń związanych z rozwojem lokalnym kierowanym przez społeczność w obu krajach.

Organizacja wyjazdu do Belgii była możliwa dzięki współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach realizacji Planu Operacyjnego Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.

Duże zainteresowanie inwestycjami w gospodarkę wodno-ściekową

Od 11 do 25 października samorząd województwa przeprowadził nabór wniosków w zakresie inwestycji związanych z gospodarką wodno-ściekową. Potencjalni beneficjenci, a więc gminy oraz spółki, w których jedynymi udziałowcami są samorządy, złożyli aż 104 wnioski o wartości 136 milionów złotych.

– To już drugi nabór wniosków dotyczący gospodarki wodno-ściekowej, który przeprowadziliśmy w ramach PROW 2014-2020. Na wsparcie tego typu zadań przewidujemy kwotę 41 milionów złotych, ale istnieje szansa, że pula ta zwiększy się o kilkanaście milionów złotych po wejściu w życie odpowiedniego rozporządzenia – mówi wicemarszałek województwa Krzysztof Grabowski. – Po poprzednim naborze rozstrzygnięto w 2016 roku. Wówczas rozdisponowaliśmy 64 miliony

Po pierwszym konkursie z PROW 2014-2020 na gospodarkę wodno-ściekową zmodernizowano stację uzdatniania wody w Jaroszewicach Rychwalskich w gminie Rychwał wraz z wykonaniem awaryjnej studni głębinowej. Wartość dofinansowania z UE to 1,66 mln zł.

złotych, co pozwoliło dofinansować 54 inwestycje. Dzięki PROW 2014-2020 w województwie wielkopolskim powstało m.in. 113,5 km sieci wodociągowej, 77 km sie-

ci kanalizacji sanitarnej oraz 806 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Dofinansowaniem objęte mogą być projekty realizowane w miejscowościach liczących

do 5000 mieszkańców. Pomoc przyznawana jest w formie refundacji do 63,63 proc. kosztów kwalifikowalnych, a limit przypadający na jednego beneficjenta w okresie realiza-

cji PROW 2014-2020 wynosi 2 miliony złotych.

O tym, które zadania otrzymają wsparcie ze środków europejskich, zdecyduje suma punktów przyznana wnioskowi na podstawie ośmiu kryteriów krajowych oraz trzech kryteriów regionalnych. Wśród kryteriów krajowych pod uwagę brane są m.in.: dochód podatkowy gminy, stopa bezrobocia, wskaźnik zwodociągowania określający procent liczby ludności korzystającej z sieci wodociągowej na obszarze objętym realizacją operacji czy wskaźnik skanalizowania gminy. Dodatkowe punkty przewidziano w sytuacji, gdy operacja dotyczy łącznie gospodarki wodno-ściekowej oraz jest realizowana w związku z tworzeniem pasywnej infrastruktury szero-kopasmowej.

Kryteria regionalne obowiązujące w województwie wielkopolskim premiują opera-

cje planowane w miejscowościach, w których nie były realizowane projekty dotyczące gospodarki wodno-ściekowej w ramach PROW 2007-2013, operacje polegające na przebudowie sieci wodociągowej lub kanalizacji sieciowej wybudowanej przed 2000 rokiem oraz takie, które przewidują budowę, przebudowę lub wyposażenie budynków technicznych obsługujących sieć wodociągową lub sieć kanalizacyjną.

Większe szanse na uzyskanie dofinansowania mają również przedsięwzięcia zakładające przeznaczenie co najmniej 25 proc. kosztów kwalifikowalnych na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków.

Na przełomie 2019 i 2020 roku zaplanowano ogłoszenie listy informującej o kolejności przysługiwania pomocy poszczególnym wnioskodawcom.

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Publikacja opracowana przez Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu, Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Publikacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.

Stronę redagują: Adrian Kapuściński, Marta Jachimowska – Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego
al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, tel. 61 626 60 00, fax 61 626 60 04, e-mail: dow.sekretariat@umww.pl, www.dprow.umww.pl

Najlepszą reklamą jest człowiek, czyli fundusze

Te historie zaczynają się zwyczajnie: najczęściej od marzenia o zmianie w swoim życiu, otoczeniu, inny spełniać się w pracowni florystycznej. Po drodze pojawiły się środki unijne... Tak zaczyna się

FOT. ARCHIWUM DPR UMWW

Młodzi ludzie dzięki wsparciu z UE tworzą w Kaliszu programy telewizyjne.

Od pomysłu, przez napisanie wniosku o dofinansowanie, zgromadzenie obszernej dokumentacji, załatwienie licznych spraw, skończywszy na realizacji projektu i rozliczeniach. Taką (mniej więcej) drogę pokonują beneficjenci WRPO 2014+. Nie jest to łatwe, ale finał w postaci zakończenia inwestycji i satysfakcji mieszkańców czy pojawienia się konkretnej zmiany społecznej, to często największa nagroda.

W mijającym roku finalizowano właśnie wiele projektów unijnych: ważnych dla regionu, biznesu czy danej społeczności lokalnej.

Innowacje w cenie

Podobno Wielkopoleanie przedsiębiorczość mają we krwi. Tylko że oprócz pomysłu i determinacji potrzebne jest wsparcie sektora biznesu. Choćby w początkowej fazie działalności nowej firmy, kiedy jest pomysł na biznes, ale brakuje funduszy na start. Czasem też potrzebna jest specjalistyczna porada, na którą trudno

znaleźć środki. Wtedy warto skorzystać ze wsparcia inkubatorów przedsiębiorczości. Jeden z nich działa w Lesznie w ramach Leszczyńskiego Centrum Biznesu. Obiekt powstał w 2012 roku, ale w tym roku, dzięki dofinansowaniu z WRPO 2014+, oddano do użytku kolejny, nowy budynek, w którym znajdują się nowoczesne biura, sala konferencyjna i sala kreatywności, a także strefa coworkingu.

Od lat podobny inkubator działa w Poznańskim Parku Naukowo-Technologicznym. Dzięki dotacji mogą się tutaj rozwijać start-upy, a więc takie innowacyjne pomysły, których efekt – produkt nie ma jeszcze swojego odpowiednika na rynku. Przykładem jest firma Moonstera, która za cel obrała dostarczenie klientom niezawodnych produktów do stworzenia idealnych warunków pracy, wolnych od stresu, sprzyjających skupieniu i kreatywnemu myśleniu. To wszystko poprzez odpowiednie połączenie systemów akustycznych oraz roślinności. Przedsiębiorstwo ma w swo-

jej ofercie kabiny i mobilne ścianki akustyczne czy panele akustyczne.

Nie każdy przedsiębiorca chce jednak pozyskać dotację. Alternatywą staje się więc pożyczka i poręczenie z JEREMIE 2. Według danych z października 2019 r. już 2000 wielkopolskich firm skorzystało z takiej pomocy. Trafiło do nich prawie 350 mln złotych. Najczęściej

» – Warto coś zmienić, skoczyć na głęboką wodę i spróbować sił w biznesie – mówi Monika Brzóska, prezes firmy Moonstera.

sięgają po te instrumenty mikroprzedsiębiorstwa, a także małe i średnie firmy.

Słoneczne samorządy

Pojedynczemu gospodarstwu wystarczy niewielka instalacja do absorpcji energii ze słońca czy wiatru, która pozwoli ograniczyć emisję dymów z komina. To sprawdzony sposób na walkę o czyste powietrze. Dowodów w Wielkopolsce nie

FOT. D. WOJCIK

Dla seniorów z Wolsztyna najważniejsze jest to, że mają wspólną przestrzeń do spotkań.

brakuje. Ze wsparciem unijnym instalacje OZE zamontowano już w tysiącach domów. Przykładem jest gmina Przygodzice, w której sukcesywnie przybywa domów jednorodzinnych wyposażonych w tego typu instalacje. Do końca roku będzie ich 485 w 400 lokalizacjach. Będą to zarówno panele fotowoltaiczne wytwarzające energię elektryczną, jak

emisyjny. W styczniu oficjalnie przecięto wstęgę przy centrum przesiadkowym w Ostrowie Wlkp., które jest częścią większego projektu. Oprócz tego zakupiono niskoemisyjne autobusy, uruchomiono system rowerów miejskich, zainstalowano elektroniczne tablice z rozkładem jazdy.

Bardziej „eko” stała się też gmina Dopiewo, która na początku lata oddała do użytku węzły przesiadkowe w Dopiewie i Pałędziu. Mieszkańcy zyskali nie tylko możliwość szybkiego połączenia z Poznaniem, ale też oszczędzają czas, nie stojąc w korkach. A to ważne, bo gmina, co roku zyskuje tysiąc nowych mieszkańców.

Coś dla duszy i przyrody

W Wielkopolsce wciąż są „białe plamy” w dostępie do sieci kanalizacyjnej. Tutaj również na wsparcie unijne mogą liczyć samorządy. Na budowę takiej infrastruktury postawił niewielki Krzywiń. Sytuacja była tutaj trudna. Jeszcze dwa lata temu w mieście nie

było nie tylko zbiorczej oczyszczalni ścieków, ale nawet metra kanalizacji. W ramach projektu powstała oczyszczalnia ścieków, która obsługuje miasto oraz pozostałe miejscowości w gminie. Zbudowano ponad 17 km sieci kanalizacyjnej wraz z przykanalikami oraz ponad 900 studni i przyłączy. Efekt? Do kanalizacji w ciągu kilku miesięcy przyłączyło się... 97 proc. mieszkańców miasta.

W 2019 roku oddano do użytku kilka punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Niedawno takie miejsce powstało w Ryczywole. Dzięki niemu dwa razy w tygodniu mieszkańcy mogą dostarczać m.in. zużyty sprzęt elektryczny czy meble.

To był rok, w którym ukończono kilka ważnych projektów kulturalnych. Nowy wygląd zyskały domy kultury w Kościanie czy Pleszewie, a w kolejnych mniejszych miejscowościach powstały małe kina społecznościowe „Za rogiem”. Zmieniły się również obiekty sakralne, np. kościół pw. św. Stanisława Biskupa Męczen-

FOT. ARCHIWUM BENEFICJENTA

Budowa Wielkopolskiego Centrum Zdrowia Dziecka, jedna z największych inwestycji, prowadzona jest bez przeszkód.

FOT. ARCHIWUM DPR UMWW

– Warto coś zmienić, skoczyć na głęboką wodę i spróbować sił w biznesie – mówi Monika Brzóska, prezes firmy Moonstera.

FOT. ARCHIWUM DPR UMWW

W dofinansowanym z WRPO 2014+ inkubatorze w Lesznie mieszczą się 33 biura.

europeskie po Wielkopolsku w 2019 roku

w społeczeństwie. Ktoś chciał stworzyć idealne warunki do pracy, wolne od stresu, większość projektów dotowanych z WRPO 2014+. Za nimi kryje się mnóstwo opowieści.

nika i klasztor Ojców Franciszkanów w Kaliszu. Jest to jedna z najstarszych świątyń regionu, której mury pamiętają jeszcze XIII wiek. Mieszkańcy i turyści od początku lutego mogą oglądać odnowioną świątynię. Zwiedzających zachwyci z pewnością odrestaurowana barokowa kolorystyka głównego ołtarza, konfesjonatów oraz organów. Świątynia kryje w sobie mnóstwo tajemnic. W trakcie remontu konserwatorzy odkryli polichromię przedstawiającą św. Krzysztofa trzymającego na ramieniu Dzieciątko Jezus, która datowana jest na przełom XIII/XIV wieku.

Wiekowy jest też kościół poewangelicki w Odolanowie, który dzięki renowacji zmienił swoje przeznaczenie. Teraz odbywają się tutaj liczne wydarzenia kulturalne (wystawy, koncerty).

Szybciej i bezpieczniej

W tym roku finalizowane są dwie kluczowe dla regionu inwestycje. Pierwsza z nich to modernizacja linii kolejowej z Poznania do Piły. W 2020 roku najszybszy pociąg pokona tę trasę w około 80 minut, a pasażerowie będą korzystać z wygodnych i bezpiecznych peronów. Na trasę wyjedzie także docelowo 10 sztuk nowych „elfów2” (pierwszy z nich prezentowany był we wrześniu). To druga ze wspomnianych inwestycji. Nowe składki wyposażone są w nowoczesne rozwiązania, które poprawią komfort podróży.

Sporo dzieje się też na wielkopolskich drogach. To w większości inwestycje mające znaczenie dla całego regionu, jak budowa obwodnicy Obornik czy Gostynia. Są i takie, jak np. modernizacja ulicy Pod Trzema Mostami w Gnieźnie czy budowa drogi dojazdowej z Wijewa do drogi ekspresowej S5, któ-

re mają ważne znaczenie lokalne. W przypadku tej ostatniej inwestycji przebudowano 21,5 km dróg powiatowych oraz wybudowano 6,5 km zupełnie nowej drogi. Taka kompilacja zapewniła dogodne połączenie z ekspresówką, z której mieszkańcy okolicznych miejscowości mogą korzystać od ponad roku. To największa taka inwestycja w historii powiatu leszczyńskiego.

Z kolei w powiecie wolsztyńskim kierowcy mogą już korzystać z dwóch nowo wybudowanych mostów. Właśnie zakończył się drugi z trzech etapów rozbudowy drogi nr 305 od Moch w gminie Przemęt do granicy powiatu leszczyńskiego. Do tej pory powstały mosty na Południowym Kanale Obry oraz na rzece Struga Kaszczorska.

Praca „na start”

Prowadzenie własnej firmy to dla wielu marzenie. W licznych gronie szczęśliwców, którzy otrzymali dotację unijną na start, znalazła się m.in. Agnieszka Musielak, która swoją zawodową przyszłość związała z kwiatami. To jest jej pasja, dlatego po cichu myślała o otworzeniu działalności.

– Miałam sporo obaw, jednak postanowiłam wziąć się w garść i spróbować. Mąż, który bardzo wspierał mnie w realizacji moich zamierzeń, trafił na ogłoszenie o projekcie unijnym. Przesłałam formularz zgłoszeniowy i... udało się! – mówi Agnieszka Musielak, która po otrzymaniu dofinansowania założyła w Kaliszu pracownię florystyczną „Majowy Poranek”.

WRPO 2014+ wspiera również rodziców w powrocie na rynek pracy. Pomógł np. pani Anastazji z Poznania, która po roku płatnego urlopu macierzyńskiego zauważyła

FOT. D. WOJCIK
W kaliskim klasztorze odkryto zabytkową polichromię.

z mężem, że kurczy się budżet domowy, a rosną potrzeby rodzinne. Musiała wrócić do pracy. Z kim jednak zostawić synka? Na szczęście znalazła dla niego żłobek, w którym realizowano projekt unijny. Opłata za miejsce w żłobku wynosiła 354 zł na miesiąc (dla porównania w prywatnym, bez dotacji, ta kwota wzrosła by do około 1 tys.).

Włączenie społeczne

Usługi społeczne i zdrowotne to kolejny ważny obszar interwencji WRPO 2014+. W 2019 roku zaczęły działać dzienne domy opieki dla osób starszych i niesamodzielnych życiowo. W kilkudziesięciu miejscowościach organizowane są zajęcia społeczno-towarzystwe, które mają poprawić jakość życia, poczucie bezpieczeństwa i aktywne spędzenie czasu wolnego osobom starszym i niepełnosprawnym. Np. w Wolsztynie przez kilka godzin każdego dnia oferowane są usługi opiekuńcze i zdrowotne.

Szansę na wyjście z życiowego zakrętu otrzymały również osoby z niepełnosprawnościami. Np. te zamieszkujące powiaty koniński, słupecki, turecki i kolski, które uczestniczyły w projekcie „Aktywni i niezależni”, prowadzonym przez Fundację im. Doktora Piotra Janaszkę „Podaj dalej”.

Jedną z uczestniczek była Joanna Perlińska ze Sławsk. – Kiedy zgłosiłam się do projektu, byłam po operacji. Korzystałam z rehabilitacji i fizjoterapii. Do pomocy miałam asystenta, na którego mogłam liczyć w każdej sytuacji – opowiada. – Uczestniczyłam też w warsztatach integracyjnych, podczas których poznałam wielu wspaniałych ludzi. Cieszę się, że dzięki projektowi mogłam wyjść z domu. Ta pomoc była także wielkim wsparciem dla mojej rodziny, która była już mocno zmęczona opieką.

Na finiszu jest również projekt „Wielkopolskie podwórka”, realizowany przez Chórągw Wielkopolską ZHP. Projekt objął łącznie około 100

świećlic z całego regionu dla 1800 dzieci i ich rodziców. To byli najczęściej młodzi ludzie ze środowisk potencjalnie zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem, którzy często po lekcjach nie mają co ze sobą zrobić. Dlatego też oczekują wsparcia od innych. Program świetlic przewidywał np. cotygodniowe spotkania. Część z nich odbywała się w salach, ale były też wycieczki, wspólne wyjścia, a także spotkania z rodzicami.

Nie tylko w szkole

Powstały nowe budynki szkół. Lista tegorocznych inwestycji jest dość długa. Np. w lutym otwarto rozbudowaną Szkołę Podstawową im. Marii Dąbrowskiej w Kaźmierzu. Obiekt zyskał nowe sale lekcyjne, świetlice i salę gimnastyczną z prawdziwego zdarzenia. Tylko w minionym roku szkolnym z nowego budynku korzystało 692 uczniów. W listopadzie otwarto z kolei rozbudowaną, stoletnią szkołę w Murowanej Goślinie.

Ale edukacja nie kończy się na zajęciach w klasie. Bo współczesna szkoła powinna uczyć kreatywności, innowacyjnego myślenia i doskonalić cyfrowe umiejętności uczniów. I takie możliwości stwarza projekt „Cyfrowa Szkoła Wielkopolska@ 2020”. W pierwszej edycji przedsięwzięcia wzięło udział ponad 3,4 tys. uczniów. Na uwagę zasługuje np. Green Studio w Kaliszu, w którym młodzi ludzie mogą tworzyć programy telewizyjne.

Także szkolnictwo zawodowe powraca do łask. Przykładem jest powiat wrzesiński, który postawił na dwa aspekty edukacji: nie tylko na kształcenie uczniów szkół branżowych, ale także osób dorosłych, które chcą się przekwalifikować oraz rozwijać

nowoczesne technologie czy start-upy. Efekt? Wybudowano Centrum Badań i Rozwoju Nowoczesnych Technologii w Grzysławicach. Obiekt ma ponad 4,5 tys. m² powierzchni i korzystają z niego choćby pracownicy Volkswagena.

Szpital i rewitalizacja

W październiku w Pile pierwszych pacjentów przyjęto do nowego hospicjum. To spełnienie marzeń pracowników Towarzystwa Pomocy Chorym im. S. Leszczyńskiej (beneficjenta projektu), ale także wielu pacjentów, którzy dotąd nie mieli dostępu do tego typu pomocy. Otrzymali oni profesjonalną opiekę, ale i znaleźli tu swój drugi dom. W ciągu zaledwie kilku tygodni niektórzy leżący pacjentów mogli wyjechać na wózkach na spacer poza budynek. To pierwsze dowody na to, że ośrodek był w Pile naprawdę potrzebny.

Tak jak potrzebne i konieczne jest doposażanie w sprzęt czy rozbudowę szpitali w regionie. Wielkopolskie Centrum Zdrowia Dziecka budowane jest od podstaw. Obiekt doczekał się już, żelbetonowych ścian, stropów oraz dachu. Na mniejszą skalę, ale równie ważne, są inwestycje szpitalne prowadzone w całej Wielkopolsce. Na liście beneficjentów WRPO 2014+ jest ponad 20 lecznic.

2019 rok upłynął również pod znakiem podpisywania umów na rewitalizację. Początkowo zarząd województwa wybrał tylko 9 wniosków, bo na tyle wystarczyło pieniędzy w budżecie konkursu. Władze regionu zabiegały jednak, aby ta lista sukcesywnie się wydłużała. Ostatecznie w wyniku zwiększenia alokacji udało się wyłonić ponad 40 projektów, a działania rewitalizacyjne podejmowane są na powierzchni 88 ha. Opracował: MARK

FOT. ARCHIWUM PRYWATNE
Kwiaty są dla pani Agnieszki wielką pasją. Dzięki wsparciu z WRPO 2014+ otworzyła w Kaliszu pracownię florystyczną.

FOT. P. RATAJCZAK
W połowie września do Poznania dotarł pierwszy z dziesięciu zamówionych przez samorząd regionu pociągów „elf2”.

FOT. M. SYPNIEWSKA
Pani Joanna była uczestniczką projektu unijnego Fundacji „Podaj dalej”. Korzystała np. z rehabilitacji i fizjoterapii.

inna strona samorządu

usłyszane

Różnie to z nazwiskami bywa...

Gdy ostatnio samorządowe stypendium olimpijskie odebrała w UMWW znakomita lekkoatletka poznańskiego AZS Patrycja Wyciskiewicz-Zawadzka, szybki wywiad z nią zaaranżowała prowadząca galę Beata Oryl-Stroińska. Nawiązując do niedawnego zamyślenia sportsmenki i przybrania drugiego członka nazwiska, zauważyła, że teraz już wszystkie cztery członkinie polskiej złotej sztafety 4x400 metrów mają podwójne nazwiska.

– To prawda. Z dziewczynami śmiejemy się, że nas teraz zdyskwalifikują, bo w sztafecie może być czterech zawodników, a tu osiem nazwisk! – skomentowała biegaczka.

Chwilę później podczas tej samej uroczystości też było ciekawie, bo młodzieżowe stypendium sportowe Marek Woźniak wręczał... Markowi Woźniakowi. Ten pierwszy to marszałek województwa, drugi – trenujący taekwondo zawodnik UKS Szakal Jeżyce. Powiązań rodzinnych – podobno brak.

Pierwsza z lewej – Paulina Stochniałek, pierwsza z prawej – Agnieszka Grzechowiak, „od grzechu”.

Z kolei podczas listopadowego posiedzenia Komisji Edukacji i Nauki jej przewodnicząca Paulina Stochniałek chciała przedstawić nowych członków: – Witam panią Agnieszkę... Przepraszam, zapomniałam nazwiska.

– Grzechowiak – przedstawiła się radna.

– Wiedziałam! Ale nie chciałam przekreślić, że Grzechowiak.

– Grzechowiak, od grzechu. – A mnie się bardziej z pysznymi surówkami kojarzyło...

Marek Woźniak i... Marek Woźniak.

„Dwuczonowa” Patrycja Wyciskiewicz-Zawadzka.

podśluchane

Konferansjerzy potrafią często rozbawić publiczność dowcipnym komentarzem czy uwagą. Nie inaczej było na początku listopada, gdy w Sali Ziemi MTP nagrodzono laureatów jubileuszowej edycji samorządowego konkursu na działania proekologiczne i prokulturowe.

– Dzisiejsze spotkanie łączy ekologię, kulturę i sztukę. Ekologia to dla mnie troska o środowisko – stwierdziła prowadząca galę Renata Brukiewicz.

– Kultura kojarzy mi się z wyciszeniem telefonów – rzekł, mrugając do gości, towarzyszący jej na scenie Andrzej Kamiński.

– A sztuka? Otóż prawdziwą sztuką będzie wytrwać na naszym spotkaniu do samego końca! – podsumowała Renata Brukiewicz, a publiczność nagrodziła ten krótki dialog wybuchem śmiechu i oklaskami.

zanotowane

Gdzie znaleźć czyste powietrze? Nad morzem, na wsi czy w Poznaniu? – zastanawiali się goście podczas konferencji poświęconej Szlakowi Piastowskiemu, która odbyła się 14 listopada w UMWW. Jesień bowiem to, oprócz spadających liści, okres kojarzący nam się coraz częściej ze smogiem i rosnącym poziomem zanieczyszczeń.

– Dziś obchodzimy „dzień czystego powietrza”, a ponieważ wskaźniki są dobre, przywieźliście je chyba ze sobą z całej Wielkopolski i Kujaw – zagalął uczestników spotkania Jacek Bogusławski z zarządu województwa.

– Znam anegdotę o czystym powietrzu! – dodał, kontynuując ten wątek, starosta gnieźnieński Piotr Gruszczyński. – Małżeństwo ze Śląska przy-

jeżdża nad morze, facet wychodzi z samochodu, zapala... papierosa i mówi: no, nareszcie jest czym oddychać.

– A ja słyszałem niedawno jeszcze inną radę. Otóż miasta trzeba budować na wsi, bo tylko tam jest jeszcze czyste powietrze – podsumował nietypową wymianę zdań Tomasz Wiktor, dyrektor Departamentu Sportu i Turystyki w UMWW.

podpatrzone

Akurat przechodziliśmy i, nie wierząc do końca własnym oczom, musieliśmy to uwiecznić... Tak wyglądała odpowiedź na zapytanie złożone przez radnych PiS Adama Bogrycewicza i Roberta Popkowskiego, którzy zażyczyli sobie, żeby urzędnicy marszałka przygotowali im szczegółowe dane dotyczące zamawiania, zakupu i dystrybucji materiałów promocyjnych przez UMWW na przestrzeni kilku lat.

monitorujemy radnych

>> Krzysztof Grabowski:

Jeszcze będzie przepięknie

- >> **Bliscy mówią na mnie...** po imieniu.
- >> **W samorządzie najbardziej lubię...** to, że mamy realny wpływ na zmianę naszej rzeczywistości i widzimy tego efekty. Możemy współdecydować, jak wydawać środki publiczne i rozwijać nasz region. Lubię też merytoryczne dyskusje i dobre pomysły.
- >> **Bycie Wielkopolaninem oznacza...** że jesteśmy dumni z naszej przynależności i historii.
- >> **Polityka to dla mnie...** praca na rzecz innych oraz samorealizacja.
- >> **Gdybym musiał zmienić zawód...** Kiedyś zmienię, to nieuniknione, ale na razie o tym nie myślę, bo mam jeszcze sporo do zrobienia w Samorządzie Województwa Wielkopolskiego.
- >> **Gdy skończyłem 18 lat...** odbywałem szkolne praktyki w Pradze i miło ten okres wspominam.
- >> **Na starość...** Mam nadzieję, że dożyję.
- >> **Żałuję, że...** brakuje mi czasu na swoje pasje.
- >> **Moim największym atutem jest...** konsekwencja w działaniu i wiara w ludzi.
- >> **Moja największa słabość to...** Nie mnie to oceniać.
- >> **Nikom dotąd nie mówiłem, że...** Nie przypominam sobie takich sytuacji.
- >> **Wierzę, że...** w naszym kraju, w myśl słów piosenki: „Jeszcze będzie przepięknie, jeszcze będzie normalnie”.
- >> **Mam nadzieję na...** spełnienie moich marzeń.
- >> **Kocham...** podróże, dobrą książkę, teatr i dobrą muzykę.

>> Krzysztof Grabowski
>> ur. 9 września 1973 r., Kalisz
>> wicemarszałek województwa wielkopolskiego
>> wybrany z listy PSL, w okręgu nr 5
>> 21.429 głosów

Monitor Wielkopolski – magazyn samorządowy

Wydawca: Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego – Kancelaria Sejniku al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, tel. 61 62-67-030, fax 61 62-67-031
Rada Programowa: Zbigniew Czerwiński (sekretarz), Marek Gola, Krzysztof Grabowski (zastępca przewodniczącego), Zofia Itman, Tatiana Sokółowska, Wiesław Szczepański (przewodniczący)
Redakcja: Artur Boiniński (redaktor naczelny), Piotr Ratajczak (sekretarz redakcji)
Adres redakcji: al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, pokój 842, tel. 61 62-67-036, fax 61 62-67-031, e-mail: monitor@umww.pl, www.monitorwielkopolski.pl
Materiałów nie zamówionych nie odsyłamy. Zastrzegamy sobie prawo do redakcji tekstów. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść zamieszczonych reklam i ogłoszeń. Publikacje promocyjne w Monitorze Wielkopolskim można zamawiać pod numerem telefonu 61 62-67-036.

www

najlepsze kawalki z innej strony samorządu

www.monitorwielkopolski.pl